

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

МОЛОДИЙ КОМУНАР

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1939 року

№ 22 (4049).

СУБОТА

27

ТРАВНЯ
1989 р.

Ціна 8 коп.

УЇКЕНД У БРЮССЕЛІ

Кіровоградська динамівка Олесь Дудник — переможниця чемпіонату Європи із спортивної гімнастики, який завершився в Брюсселі 21 травня.

Так, у виді вправ на колоді народилася сенсація. Поруч з досвідченою румункою Г. Поторак зійшла зірка юної Олесі. Кіровоградка так граючи «пройшла» підступну колоду, що переповнений зал спочатку затамував подих, а потім вибухнув ведячими оваціями.

Результат Поторак та Дудник — 9,975 бала. А позаду них — абсолютна переможниця брюссельського помосту Світлана Богинська й триразова олімпійська чемпіонка Сеулу румунка Даніела Сіліваш.

Сьогодні краща жіноча гімнастична шістка Європи має такий вигляд:

1. С. Богинська (СРСР) — 39,862 бала;
2. Д. Сіліваш (Румунія) — 39,849;
3. О. Стражева (СРСР) — 39,612;
4. Г. Поторак (Румунія) — 39,598;
5. Х. Оноді (Угорщина) — 39,549;
6. О. Дудник (СРСР) — 39,437.

Читачі «Молодого комунара» вітають Олесю і її тренера Є. Й. Нечая з європейським золотом!

1
ЧЕРВНЯ—

Міжнародний
день
захисту
дітей

Фото В. ГРИБА.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ ДИКТУЄ ЖИТТЯ

ПЛЕНУМ ЦК ВЛКСМ

Далеко за рамки за-твердженого порядку денного вийшло обгово-рення найважливіших пи-тань життя комсомолу на VII Пленумі ЦК ВЛКСМ, який почався 19 травня в Москві. Перший день ро-боти планувався присвя-тити обговоренню проєк-ту Закону СРСР «Про мо-лодь і державну молодіж-ну політику в СРСР». Фак-тично ж більшість про-мовців спинились на най-більш гострих, життєво-патних проблемах не тіль-ки комсомолу, а й усього нашого суспільства.

Хвилиною мовчання учасники Пленуму вшану-вали пам'ять загиблих у ході трагічних подій у Тбілісі 9 квітня.

Серед безлічі пропози-цій, які прозвучали в ході першого дня роботи Пле-нуму, виділялись такі: провести найближчим ча-

сом Пленум ЦК ВЛКСМ з питання про становище в комсомолі; приступити до підготовки політичної про-грами комсомолу і ново-го Статуту; скликати поза-черговий з'їзд ВЛКСМ; провести спільний Пленум ЦК КПРС і ЦК ВЛКСМ.

Промовці відзначали, що прийняття Закону СРСР «Про молоді і дер-жавну молодіжну політи-ку в СРСР» допомагатиме створенню сприятливих умов для послідовного роз-в'язання цілого комп-лексу надзвичайно склад-них проблем, які стосую-ться ролі і становища в суспільстві молоді, моло-дих сімей, дітей і підліт-ків. Підготовлений проєкт не розглядається як без-доганий і тим більше ос-таточний документ. Жит-тя, звичайно, постійно вносиме в нього корек-тиви. Однак уявляється

доцільним прийняття цьо-го Закону як правової основи молодіжної полі-тики.

Ретельно зваживши всі «за» і «проти», Пленум прийняв рішення в основ-ному схвалити проєкт За-кону Союзу РСР «Про мо-лодь і державну молодіжну політику в СРСР», внести його у Верховну Раду СРСР і просити най-вищий орган законодав-чої влади винести проєкт Закону на всенародне об-говорення.

Пленум прийняв поста-нову про підготовку змін у Статуті ВЛКСМ і роз-робку програми комсо-молу. Вона передбачає та-кож розглянути в липні 1989 р. на Пленумі ЦК ВЛКСМ питання про стан справ у комсомолі і стро-ки проведення XXI з'їзду ВЛКСМ.

На Пленумі виступив

член Політбюро ЦК КПРС, секретар ЦК КПРС В. М. Чебриков.

З обговорення проблем діяльності Всесоюзної піо-нерської організації імені В. І. Леніна 20 травня в Москві продовжила роботу VII Пленум ЦК ВЛКСМ. Розглянуто і схвалено про-єкт оновлення її діяльнос-ті, намічено радикальні заходи, спрямовані на перетворення самодіяль-ної дитячої комуністичної організації в справді доб-ровільне об'єднання са-мих піонерів та їх дорос-лих друзів.

Пленум прийняв рішен-ня про формування нових комісій ЦК ВЛКСМ: пла-нування роботи; фінансо-во-бюджетної; соціально-економічних проблем мо-лоді; окремої комісії з міжнародних зв'язків ВЛКСМ і екологічної. Персональний склад ко-

місій сформовано з ура-хуванням побажань чле-нів ЦК ВЛКСМ.

Значну увагу учасники Пленуму приділили обго-воренню конкретних пи-тань демократизації ком-сомолу, зміні порядку прийняття рішень з орга-нізаційних, кадрових і процедурних питань. Зо-крема, надійшли пропо-зиції про винесення кан-дидатур завідувачів від-ділами ЦК ВЛКСМ на об-говорення Пленумів ЦК ВЛКСМ, про більш про-порційне представництво регіонів у Бюро і апараті ЦК. Багато промовців гостро ставили питання про необхідність поліп-шення стилю роботи ЦК ВЛКСМ, його Бюро і апа-рату. Прийнято рішення створити з членів ЦК гру-пу по підготовці наступ-ного Пленуму, щоб цим займалися не тільки Бю-

ро і апарат ЦК ВЛКСМ.

Пленум на пропозицію групи членів ЦК ВЛКСМ і народних депутатів СРСР від комсомолу обговорив питання про доцільність застосування статті 11 (прим.) Указу Президії Верховної Ради СРСР «Про внесення змін і до-повнень у Закон СРСР «Про кримінальну відпо-відальність за державні злочини» та деякі інші законодавчі акти СРСР». Пленум висловився за те, щоб припинити дію цієї статті Указу до її уточнен-ня і дав наказ народним депутатам від ВЛКСМ внести цю пропозицію на розгляд з'їзду народних депутатів СРСР.

Більшістю голосів прий-нято рішення опубліку-вати матеріали VII Пленуму, включаючи виступи всіх його учасників.

(ТАРС).

ХРОНІКА ПОДІЙ

На нашій пам'яті такого не було

Уже третій день в Москві працює з'їзд Народних де-путатів СРСР. Серед деле-гатів — наш депутат, заві-дувач хірургічним відді-ленням обласної дитячої лі-карні Олег Лаврентійович МАЛЮТА. У дні роботи з'їз-ду він дав наші газети ко-ротке інтерв'ю по телефону.

КОР.: Як прощався пе-ріод адаптації, як на-строї панують серед де-легатів?

О. Л. МАЛЮТА: Усі дні, що передували з'їзду, були не просто днями знайомств, звикання до обстановки. Це була напружена робота з документами, вирішення ба-гатьох процедурних пита-нь, і звичайно, дискусії. Це до відкриття з'їзду оста-новка силалася непростая, як ви зрозуміли, напружена. Але такою є сама політи-чна боротьба...

І мені як безпосередньому учасникові цих історичних подій, хотілося б справж-ньої консолідації наших сил, а не крайніх екстреміст-ських настроїв...

КОР.: Які наклази дали ВАМ виборці і чи вдасться виконати їх?

О. Л. МАЛЮТА: Накази ви-борців співзвучні моїм пла-ткам. Це — питання ох-орони прав матері і дитини, пенсійне забезпечення, жи-тлова проблема і, зокрема, вирішення її для воїнів-ін-тернаціоналістів, якісно но-вий розвиток медицини.

КОР.: ОЛЕГ ЛАВРЕНТІЙ-ВИЧ, У ВАС НЕМАЄ БАЖАН-НЯ ЗАПИСАТИСЯ НА ВИ-СТУП?

О. Л. МАЛЮТА: З'їзд дасть висловитись усім бажаним (саме тому і важко сказати, коли закінчить він свою ро-боту). Я готовий, як і кожен делегат. Байдики і пасив-них серед нас не помітив.

КОР.: Які настрої у де-легатів стосовно полі-тичної діяльності Б. М. ЕЛЬЦИНА?

О. Л. МАЛЮТА: Як ви зро-зуміли, абсолютна більшість підтримала його самовидів від висування своєї кан-дидатури для голосування. Але всі чекають активного за-лучення його до політичної діяльності. І справедливо.

КОР.: ВІД ІМЕНІ УСІХ НА-ших читачів і ВАШИХ ви-борців БАЖАЄМО ВАМ УСПІХІВ, МУЖНОСТІ І ПРИН-циповості.

Л. ЯРМОЛЕНКО. ВІД РЕДАКЦІЇ ПО ПРИЗ-ду із Москви ОЛЕГ ЛАВ-РЕНТІЙОВИЧ ПОБІЖІВ ДА-ти «МК» ДЕТАЛЬНЕ ІН-терв'ю під рубрикою «ГО-ВОРИМО ВІДВЕРТО».

2

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

27 травня 1989 року

ПЛЕНУМ ОБКОМУ КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ

Минулої суботи, 20 трав-ня, відбувся пленум обко-му партії, який розглянув такі питання:

1. Завдання партійних ор-ганізацій області по поси-ленню партійно-політичної роботи в світлі вимог бе-резневого і квітневого (1989 р.) Пленумів ЦК КПРС.

2. Про резерв кадрів на заміщення посад номенкла-тури ЦК Компартії України та обкому партії.

3. Доповіддю у першому питанні виступив перший

секретар обкому Компартії України М. Г. САМІЛИК.

В обговоренні доповіді взяли участь: Г. Т. КОСТРО-МІН — перший секретар Ки-ровоградського міського партії, О. І. РЕЗНИК — го-лова колгоспу «Мир» Гай-воронського району, М. М. КЛИМЧУК — перший сек-ретар Добровеличківського району партії, А. М. ГА-РАЩЕНКО — голова ви-конкому Оситнязької сіль-ської Ради народних депу-татів Кіровоградського ра-йону, В. Я. КУЦЕНКО —

перший секретар Новоук-раїнського райкому партії, В. С. КРИВИЙ — перший заступник голови облас-ного комітету, голова агропро-мислового комітету області, М. К. СКЛЯНИЧЕНКО — секретар парткому вироб-ничого об'єднання «Черво-на зірка», Л. М. ГРЕБЕНЮК — апаратник Світловод-ського заводу чистих металів, М. А. ПЕТРУНІН — го-лова Олександрійського райвиконкому, О. Ф. КЕР-ДІВАРЕНКО — редактор об-ласної газети «Кіровоград-

ська правда», В. А. КРАВ-ЦОВА — доярка радгоспу імені Димитрова Устинів-ського району.

З інформацією у другому питанні виступив другий секретар обкому партії Є. В. МАРМАЗОВ. В обго-воренні інформації виступи-ли перший секретар Ново-архангельського райкому партії О. В. МАРТИНЮК, ветеран партії М. Г. ТАРА-СЕНКО (м. Кіровоград), перший секретар Знамян-ського міського партії О. Г. ТАРАСЕНКО.

Із заключним словом на пленумі виступив М. Г. СА-МІЛИК.

В обговоренні питання пленум прийняв постанову.

У роботі пленуму обко-му партії взяли участь член ЦК Компартії України, від-повідальний організатор відділу організаційно-пар-тійної і кадрової роботи ЦК Компартії України О. С. РУДЕНКО і член ко-місії партійного контролю при ЦК Компартії України О. М. СЕРІХ.

ВІДКРИТТЯ З'ІЗДУ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ СРСР

МОСКВА. (ТАРС). 25 трав-ня у Кремльському Палаці з'їзду почав роботу з'їзд народних депутатів СРСР.

Відкриваючи його, голова Центральної виборчої ко-місії В. П. Орлов від її імені сердечно поздоровив депутатів з обранням до найвищого органу держав-ної влади нашої країни, з великим довірою, яке ви-явив їм радянський народ.

Вибори показали, відзна-чив промовець, що перебу-дова стала загальнонаро-дною справою. Радянські люди висловилися за її

дальше поглиблення, за як-найшвидші зміни на краще в усіх сферах життя. Ви-бори підтвердили, що на-род бачить у партії Леніна силу, здатну згуртувати ра-дянське суспільство, забез-печити його консолідацію, знайти ефективні шляхи роз-в'язання нагальних проб-лем і подолання трудно-щів.

Промовець повідомив, що на з'їзді присутні 2155 на-родних депутатів з 2249 об-раних.

Народні депутати обрали президію з'їзду у складі 18 чоловік.

Головуюти на з'їзді до-ручається народному депу-татові СРСР Горбачову М. С. Дозвольте, сказав він, від імені президії з'їзду подя-кувати вам за виявлене до-віря. Постараємося працю-вати в повному контакті, щоб успішно вести наш корабель до намічених ці-лей.

Після обговорення за-тверджується порядок ден-ний з'їзду:

1. Обрання Мандатної ко-місії з'їзду.

2. Обрання Голови Вер-ховної Ради СРСР.

3. Обрання Верховної Ра-ди СРСР.

4. Обрання першого за-ступника Голови Верховної Ради СРСР.

5. Про основні напрями

внутрішньої і зовнішньої політики СРСР. Доповідач — Голова Верховної Ради СРСР.

6. Програма наступної діяльності уряду СРСР.

7. Затвердження Голови Ради Міністрів СРСР.

8. Обрання Комітету кон-ституційного нагляду СРСР.

9. Затвердження голови Комітету народного кон-тролю СРСР, голови Верхов-ного Суду СРСР, Генераль-ного прокурора СРСР, Го-ловного державного арбі-тра СРСР.

10. Різне.

Для перевірки повнова-жень депутатів було обра-но Мандатну комісію з'їзду.

Вечірнє засідання з'їзду відкрилося доповіддю Ман-датної комісії. Головуючий на засіданні депутат Во-рошиков В. І. надає слово її голові Б. В. Гідаспову.

Депутати більшістю голо-сів приймають постанову про визнання повноважень усіх 2249 обраних народних депутатів СРСР. В одному виборчому округу вибори не проведено.

Із заявами і депутатськи-ми запитами, пов'язаними з новим конституційним за-коноположенням про ви-бори, трагічними подіями, що сталися в Тбілісі і рані-ше — в Сумгаїті, виступи-ли депутати Куценко М. А., Шенгелая Е. М., Ігітян Г. С., Алкисів В. І., Мамедов М. Р.

З'їзд приймає рішення доручити президії з'їзду утворити спеціальну комі-сію для детального вивче-ння порушень у заявах де-путатів питань, результати якого буде повідомлено з'їзду або Верховній Раді СРСР.

Депутат Заславський І. Й. у своїй заяві відзначив, що вибори народних депутатів пройшли на конкурентній основі, і дуже важливо, щоб вони й надалі здійсню-вались без будь-яких від-хилень від Закону.

До цього дня вони були готові давно, либонь від першого шкільного дзво-ника, а ось хвилювання сховати не могли. Прощан-ня зі школою — ну як тут не хвилюватися, коли цей дзвінок лунає востаннє. Востаннє звертається до своїх вихованців директор Кіровоградської середньої школи № 18 С. О. Чебан-на. І Віта Палей з 10 «Б» класу говорить свої про-

щальні слова. Схвилювано слухають учні, вчителі, гості. Серед останніх шефи з ВО «Дружба», коопера-тивно-виробничого об'єд-нання «Будіндустрія», тро-лейбусного управління, діти з підшефного дитя-чого садка, котрі востаннє прийдуть у цю школу вже учнями і для яких через 10 років настане такий хвилюючий травневий день.

Власне, ми зовсім випад-ково обрали школу № 18 для розповіді про «Свято останнього дзвінка», адже 25 травня таї урочистос-ті відбулися в школах всього міста, всієї країни.

Наш кор.

На знімку: це — і про них, відтепер уже ко-лишній 10 «Б» СШ № 18... Фото В. ГРИБА.

Депутати переходять до питання про обрання Голо-ви Верховної Ради СРСР.

Слово надається депута-тові Ч. Айтматову, який охарактеризував внесок М. С. Горбачова в перебу-дову.

На підтримку кандидату-ри М. С. Горбачова виступи-ли депутати Логунов В. А., Бедуля В. Л., Яворів-ський В. О., Крижков Б. В., Мухаммад-Садик Ібн Му-хаммад-Юсуф, Хмель В. П., Каюмова Т. І. та інші про-мовці. Вони поставили ряд запитань М. С. Горбачову.

У зв'язку з численними питаннями, порушеними де-путатами в ході обгово-рення кандидатури М. С. Горбачова на пост Голови Верховної Ради СРСР на з'їзді виступив депутат Горбачов М. С.

Потім депутати прийма-ють рішення про включен-ня до бюлетеня для таєм-ного голосування по ви-борах Голови Верховної

Ради СРСР кандидатури М. С. Горбачова.

Слово надається депута-тові Оболенському О. М., який звернувся до з'їзду із заявою про висунення своєї кандидатури на пост Голо-ви Верховної Ради СРСР.

Після обговорення депу-тати більшістю голосів приймають рішення не включати кандидатуру О. М. Оболенського у бюлетень для таємного голосування по виборах Голови Верхов-ної Ради СРСР.

Депутат з Свердловської області Бурбуліс Г. Е., який виступив потім, передав на-каз виборців з'їзду: ре-комендувати на пост Голо-ви Верховної Ради СРСР Б. М. Ельцина. На підтрим-ку альтернативної канди-датури із зауваженнями по ходу засідання з'їзду виступили депутати Фоменко В. Л., Сулакшин С. С., Край-ко О. М., Чепишев В. О.

Депутат Ельцин Б. М.

який виступив потім, сказав, що в цій ситуації враховує рішення XIX партійної кон-ференції по суміщенню посад і рішення травнево-го Пленуму Центрального Комітету партії, який реко-мендував Михайла Сергійо-вича на цей пост. Депутат попросив самовідвід.

Після перерви голова лі-чильної комісії з'їзду депу-тат Осип'ян Ю. А. оголо-шує результати таємного голосування по виборах Го-лови Верховної Ради СРСР. За М. С. Горбачова подано 2123 бюлетені, проти — 87.

З'їзд народних депутатів СРСР на підставі підсумків голосування приймає поста-нову про обрання М. С. Гор-бачова Головою Верховної Ради СРСР.

М. С. Горбачов виступив з короткою заявою.

На цьому вечірнє засі-дання з'їзду завершилось.

26 травня з'їзд продов-жив роботу.

(ТАРС).

Крига скресла...

Засіданнями та нарадами зараз нікого не адивуєш, але це був той рідкісний випадок, коли їх очікували з нетерпінням. Мова йде про виїзне засідання секретаріату Кіровоградського обкому комсомолу на найбільшій будові РЕВ — зведенні Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд у Долинській.

Щоб усвідомити значення цієї події, треба зробити невеличкий екскурс в минуле. Рік тому, коли на будівництві почав діяти пост «Молодого комунара», ми розмовляли в тодішнім начальником комсомольського штабу на будові Віктором Зінченком про проблеми комбінату. Їх чимало, і багато з них вирішувалося і вирішується на всесоюзному рівні. Але немало і таких, які звуть місцевими. Зінченко по-доброму задрив своїм колегам — ватажкам чехословацької і німецької молоді, котрі мали солідніші фінансові і матеріальні можливості для розгортання роботи серед молоді, проведення різних заходів. На жаль, такої допомоги республіканська ударна комсомольська будова не отримувала ні від Кіровоградського, ні від Дніпропетровського обкомів ЛКСМУ.

І в елементів обладнання близько 4 тисяч найменувань.

Злободенне питання для всієї будови — висока доля ручної праці. Що може зробити тут комсомольська організація? У довідці називалися можливі напрямки роботи, які могли б стати дуже ефективними: ярмарок ідей, створення клубу раціоналізаторів, організація центру науково-технічної творчості молоді. Як було сказано, Кіровоградський центр НТТМ «Ефект» проводить на ГЗКОРІ свою роботу тільки так: його представники приїжджають на комбінат лише для укладання вигідних угод з іноземними партнерами.

Далі в довідці зазначалося, що вкрай незадовільно працює штаб «Комсомольського прожектора» на будові. За останній час на комбінаті в лави ВЛКСМ не було прийнято жодного робітника. Немає шефства над будовою з боку Долинського райкому комсомолу, відповідальні працівники якого самоусунулися від такого важливого об'єкту...

Коли читання довідки, де роботі комсомольського штабу на будові було дано негативну оцінку, закінчилося, першому за-

ПОСТ «МК» НА БУДІВНИЦТВІ КГЗКОРУ

Або стосовно уваги райкому ЛКСМУ до ударної будови, якій в довідці було дано негативну оцінку. Наскільки відомо, з комітетів комсомолу, причетних до ГЗКОРА, — Дніпропетровського і Кіровоградського обласних, Криворізького міського, Долинського районного — лише останній серйозно проявлявся турботами комсомольців комбінату. Майже жодний захід, жодне вирішення поточних питань не обходилося без першого секретаря райкому ЛКСМУ С. Іващенко. Інша справа, що він, як виявилось, не складав ніяких звітів після своїх поїздок на ГЗКОР про проведену там роботу... І так само було помилково у довідці вказано, що обласний комітет взяв шефство над спорудженням теплової енергостанції, тоді, як це була повністю ініціатива комсомольського штабу на будові... Дрібниця, звичайно, але вона суттєво доповнює картину.

І зупиняюся на цьому не тому, щоб звинуватити когось в необ'єктивному ставленні, тим більше, що надалі розмова пішла в потрібному руслі — доброзичливому і з готовністю один одному допомогти. Просто цей факт наочно показує, що перебудова

АКТУАЛЬНО

«ЗАЙЦІ»

За виявлення безбилетних пасажирів у громадському транспорті взявся й обласний штаб «Комсомольського прожектора». Члени штабу, які нині двічі на день беруть участь у рейдах, «зайців» за вуха не витягують. Тих, хто має гроші — штрафують. А тих, хто не має трьох карбованців?

Ось тут затримка. Що, наприклад, було робити рейдовикам, коли вони виявили без квитків у тролейбусах Олександра Ткача з СПТУ-8, Олексія Князя з СПТУ-4, Андрія Щербину — восьмикласника СШ № 28 обласного центру? Інші на їхньому місці часто ладні з сорому кризь землю провалитись, а ці... «Герої»?

І не тільки вони. Надто багато члени «Комсомольського прожектора» разом зі штатними контролерами автобусників і тролейбусників виявляють безбилетних студентів КІСМУ, педінституту, технікумів, училищ, шкіл обласного центру. Інколи доходить ледь не до сварок: не хочуть платити штраф — і все. Тож, щоб якось виправити становище, пішли назустріч пасажирам — почали розпосюджувати разом з контролерами проїзні талони. Вживатимуть, проте, і перевірені форми — фотографування «зайців».

Ю. КОЗЛІТІН,
заступник голови обласного штабу «Комсомольського прожектора».

3

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

27 травня 1989 року

— Я вже не кажу про те, щоб надавали допомогу чи то порадами, чи то практичними діями, — можна на пальцях однієї руки перерахувати, скільки разів були на будові представники обох обкомів, — від далі Зінченко.

Тоді ж, у матеріалі «Надії і марава» і було висунуто пропозицію Віктора: для початку провести спільне засідання бюро Дніпропетровського і Кіровоградського обкомів комсомолу, щоб намітити шляхи вправлення становища.

Нагадаю — це було у травні минулого року. Ішов місяць за місяцем, змінилися керівники комсомольського штабу на будові, вирішувалися старі і з'являлися нові проблеми, але одна продовжувала залишатися актуальною — майже повна відсутність комсомольського впливу на молодіжній будові. І так само основним фоном розмов з комсомольськими ватажками був брак уваги до комбінату з боку обласних комітетів. Щоправда, представники обкомів комсомолу стали навідуватися трохи частіше (в усякому разі, Кіровоградського), але до якихось відчутних результатів це не призводило. На початку цього року хлопці в комсомольському штабі запропонували мені задля експерименту зайти в обком, скажімо, у відділ робітничої молоді і запитати: «Що вам відомо про ГЗКОР і про проблеми?»

— Тоді й зрозумієш, чому ми кожного разу говоримо про одне й те ж: наші проблеми нікого, крім нас, серйозно не турбують.

І ось — виїзне засідання секретаріату обкому комсомолу прямо на будові. До речі, воно планувалося спільним — разом з Дніпропетровським обкомом, але нашу сусідню область представляв тільки перший секретар Криворізького міськкому ЛКСМУ В. Сичов. В той час, як з Кіровограда прибула досить-таки представницька делегація на чолі з першим секретарем обласного комітету С. Снопковим. Були присутні також В. О. Сузаєв — секретар Долинського райкому партії, А. Ю. Ломов — секретар парткому комбінату, А. О. Рибалко — заступник генерального директора, С. М. Меркаленко — голова профкому комбінату.

Інформація обкому ЛКСМУ, яку заслухав секретаріат, була досить багатою. І тривожною. Сьогодні проблема номер один на будові — затримка зі спорудженням теплової станції. Підводять поставачальники, котрі повинні надати будівельних матеріа-

лів та елементів обладнання близько 4 тисяч найменувань. Злободенне питання для всієї будови — висока доля ручної праці. Що може зробити тут комсомольська організація? У довідці називалися можливі напрямки роботи, які могли б стати дуже ефективними: ярмарок ідей, створення клубу раціоналізаторів, організація центру науково-технічної творчості молоді. Як було сказано, Кіровоградський центр НТТМ «Ефект» проводить на ГЗКОРІ свою роботу тільки так: його представники приїжджають на комбінат лише для укладання вигідних угод з іноземними партнерами.

Далі в довідці зазначалося, що вкрай незадовільно працює штаб «Комсомольського прожектора» на будові. За останній час на комбінаті в лави ВЛКСМ не було прийнято жодного робітника. Немає шефства над будовою з боку Долинського райкому комсомолу, відповідальні працівники якого самоусунулися від такого важливого об'єкту...

Коли читання довідки, де роботі комсомольського штабу на будові було дано негативну оцінку, закінчилося, першому за-

пропонували висловитися секретарю об'єднаного комітету комсомолу Дмитрові Кучеру. Однією з найголовніших причин такого становища він назвав пасивність самих комсомольців: «...Усі заходи, що ми організуємо, зриваються саме через це». Ще одна причина — бідність матеріальної бази.

— Наприклад, інтернаціональні вечори ми проводимо тільки в гостях у іноземців — у себе немає куди запросити...

— Ну, а звертатися куди-небудь з приводу приміщення?

— Куди звертатися, якщо приміщення немає...

Ще питання:

— В чому ти бачиш роль і суть комсомолу на будові?

— Реальної ролі комсомолу тут не було і за нинішніх умов не може бути.

— А є приклади, коли комсомол чогось добивався і не зміг добитися?

Таких прикладів не було. В усякому разі, Дмитро Кучер їх не назвав... Йому тут же запропонували точку для прикладання сил — в гуртожитку, де мешкає в основному молоді, раптово змінився графік роботи буфету. Стали зачинятися о пів на десяту, у той час, як робітники приходять з другої зміни значно пізніше. І запишаються голодними... А між тим Кучер мешкає в тому ж гуртожитку. І на останнє йому питання: «Що ти зробив за час свого перебування на посту секретаря?» Дмитро, вкрай засмучений, відповів:

— Виходить, що нічого.

І тут слова попросив керівник штабу ЦК ЛКСМУ на будові Володимир Стеблина:

— У мене питання — для чого ми тут зібралися? Нас покарати чи нам допомогти? Поки що я спостерігаю перше...

І в нього були всі підстави для такого висновку. В усякому разі початок засідання, тон і зміст запитань до Д. Кучера говорили про те, що зараз відбудеться звичайна «накачка». Багато питань виникло і з приводу довідки. Справа в тому, що готувалася вона, як висловився один з учасників засідання, кулуарно — жоден з тих, кого вона стосувалася, не був ознайомлений з нею попередньо. А, мабуть, варто було це зробити. Хоча б для того, щоб уникнути деяких непорозумінь. Як, наприклад, з оцінкою роботи штабу «КП»: у довідці було сказано, що проведено тільки два рейди «прожорливістів», в той час, як їх було більше.

потрібна і в керівництві комсомольськими штабами.

А проблем, у вирішенні яких обласний комітет міг би допомогти комсомольцям комбінату, чимало. Про них докладно розповів Володимир Стеблина. Хоча все-таки більше залежить від Дніпропетровського обкому і Криворізького міськкому ЛКСМУ, тому що проблеми в основному всі «криворізькі».

Але й від Кіровоградського обкому теж чекали на допомогу. Однак, до цього часу, як сказав Стеблина, «віддачі від ваших приїздів немає».

З приводу репліки стосовно того, що комсомол зможе сам заробити гроші, — збирати, наприклад, металобрухт, В. Зінченко — він тепер начальник відділу по роботі з іноземцями — сказав:

— Запитайте у наших чехословацьких друзів, скільки вони тонн металобрухту здали за те, що їм придбали відеоманітофон, персональний комп'ютер? Жодного кілограма...

А щоб допомога була не тільки фінансова, Зінченко запропонував таку ідею — скажімо, В. Стеблину з конкретними дорученнями відправити на тиждень в обком, а інструктора обкому також з дорученнями відправити на ГЗКОР. Ця ідея зацікавила всіх.

Це, думається, найголовніший результат засідання секретаріату — коли обидві сторони від деякої психологічної конфронтації перейшли до взаєморозуміння і бажання разом працювати, допомагаючи один одному. Уже в одному цьому бачиться запорука пожевлення комсомольської роботи на комбінаті, запорука того, що молодіжні проблеми, нарешті, будуть вирішуватися.

Секретар обкому О. Котов, відзначивши, що такі зустрічі вкрай потрібні, запропонував проводити їх як мінімум раз на квартал. Як було сказано — давайте шукати не труднощі, а шляхи їх подолання.

Справедливо, багатість, сказав на закінчення і перший секретар обкому ЛКСМУ С. Снопков:

— Я певен, що й вимогливість має бути, треба й питати за зроблену роботу.

Справді, багато залежить і від діяльності комсомольських ватажків на місцях. Взаєморозуміння знайдено, тепер не хотілося б, щоб воно було тільки у словах. Потрібні справи.

М. Долинська.

М. МЕДВІДЬ.

ОПЕРАЦІЯ «ТРАНСПОРТ»: ПРОДОВЖУЄМО РОЗМОВУ

«Прогулянка
з «користю» і не
без моралі!» —
так називався
рейдовий
матеріал,
опублікований
в нашій газеті
13 травня ц. р.
У ньому йшлося
про використання
державного
автотранспорту
не за
призначенням.
Сьогодні,
публікуючи
кореспонденцію
рейдової бригади
«МК», ми
продовжуємо
розпочату
розмову.

4

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

27 травня 1989 року

Цього місця неподалік Кіровограда, де ще позаторік буяли колгоспні пшениці, не впізнати. Сьогодні тут садово-городній кооператив «Ятрань». Справжнє дачне містечко з акуратно розграфленими ділянками, на яких рівними, мов під лінійку, рядочками поспішила зелень, буяють тюльпанові кущі уздовж стежок. Одно-і двоповерхові крихітні дачні будиночки — теремки з'явилися, мов гриби після дощу — з верандами і мансардами, з балкончиками і без. Словом, хто як може, так і обживає дачі.

А можливості, навіть з першого погляду, не у всіх однакові. Вражають... Ні, не витіюваті візерунки теремків, а «будки», кузови від автомобілів з написами «Хліб», «Служба быта», «Продукти», «Связь», «Техпомощь». Прямо з номерами, автобуси навіть на колесах, вагончики, кіоски. Між дачниками з цього приводу навіть жарт такий ходить: «Покажи мені свою «фазенду» (як швидко це слово увійшло у наш вжиток), і я скажу, хто ти».

У розпалі — дачний сезон, і городяни — власники ділянок — квапляться побільше встигнути зробити, аби літнього дня було куди втекти від спеки й розплавленого асфальту. Зранку в суботу, неділю і навіть у будні, «прихопивши» кілька годин після роботи, на власних легковиках і «попутках», поспішають вони сюди. Однак, як «з'ясувалося», завжди простіше тому, хто має службовий транспорт. У робочий час, мов магнітом, сюди тягне і любителів «лізих» рейсів.

Під'їжджаємо до однієї з дачних ділянок, біля якої припаркувався «КамАЗ» із працюючою бетономішалкою. На майданчику поряд із «теремком», що будується, поруються троє чоловіків. Представляємося їм і просимо водія пред'явити посвідчення, шляховий лист. За документами, Ю. В. Назаренко, водій «КамАЗа», що належить ПМК-140 тресту «Кіровоградводбуд», мав того дня, прямо скажемо, досить неконкретний маршрут: Кіровоград — Северинка — Круське (два села Кіровоградського району). Де — Северинка, де — Круське, а де — дачний кооператив...

Юрій Володимирович випрадавувався, мовляв, у Северинці вже був, вивантажив на потрібному об'єкті кубометр бетону, опісля заїхав сюди. Однак товарно-транспортної документації, яка б підтверджувала це, він не мав, та й взагалі був здивований тим, що таку від нього вимагають. Мовляв, уперше чує. Відмітки про виконані перевезення, стверджував він, робляться в

цих корінцях нам вдалося таким, що відповідає дійсності: одна, за номером 117, виписана 25 квітня, наступна, 118-а — квітневим п'ятим числом...

Виконував прохання комірника транспортного відділу заводу радіовиробів — відвезти на дачу і вивантажити будматеріали — і водій автокрана 58-12 КДТ цього ж виробничого підрозділу підприємства С. Г. Ігнат'єв. Звісно, дачний кооператив у путівці не згадувався, та й взагалі — датована вона була двома днями раніше.

Побачивши автоінспектора ДАІ й відчувачи за собою «грішок», С. Є. Черчанський, водій автомобіля «ЗИЛ-130» (належить ГРЕ-37), на ходу вписав у шляховий лист номер квитанції — 919 — на прізвище т. Харченка, працівника цієї ж організації. Це мало означати, що Черчанський на законних підставах підвіз воду на дачу Харченка (садово-городній кооператив «Геолог»). Однак, «кляп» швидко викрили. До того ж, квитанція була датована іншим днем, виписана на автомобіль марки «ГАЗ-66».

Вже збиралися виїжджати з території цього дачного кооперативу, як за вантажними роботами застали ще одну групу людей. Транспорт службовий — автокран, «МАЗ».

— Тут мав бути будинок правління кооперативу, — пояснював високий білявий хлопча, водій «МАЗа» Віктор Дивець. — Передумали. А нас направили вивезти звідси он ті ємкості.

Попросили у водія посвідчення, шляхові листи. У того, який був на автокрані, документи виявилися в порядку. А з Донцем розмову довелося продовжувати в ДАІ, а також запросити до неї голову кооперативу «Гірничий», що в ГРЕ-37 орендує цей автомобіль, К. С. Рожкова. Дивне розуміння у них оренди, мовляв, за машину ми платимо, значить, ми — її господарі і розпоряджаємося нею на свій розсуд. А привід для таких суджень дало, до речі, саме підприємство. Шляховий лист видають кооператорам з грубим порушенням транспортної дисципліни — раз на місяць (треба щодня), і, значить, ніяких передрейсових оглядів машини ніхто не проводить. Менше, ніж за місяць, «накрутили» майже 2800 кілометрів, причому, їздили переважно містом, лише один раз було від'їздження в Ульяновку, та й то справи там влаштували за день.

Шляховий лист за номером 065729 ми вилучили як «зразок» безконтрольності.

Шляховий лист — теж як для легковика старого зразка.

Не встигли й п'ятдесяті метрів проїхати — обіч запрашованої транспортом грунтівки побачили червоний «Москвич». З дачної ділянки, на якій вже виріс «теремок», ніяково посміхаючись, простував до нас молодий чоловік. Здавалося, спершу він навіть усерйоз не сприйняв сказаного спокійним тоном прохання пред'явити шляховий лист і водійське посвідчення, намагаючись домовитися «по-людськи», запевняв: таке з ним уперше, випадковість.

Як довідалися з документів, автомобіль належить восьмому профтехучилищу. Пред'явник їх — О. М. Сніжко, заступник генерального директора виробничого об'єднання навчальних закладів і господарств агропрому. Машина, хоч і спеціальна — навчальна, однак не обладнана як слід: нема на боках білої смуги, відповідної позначки «У». Шляховий лист виданий з 24 по 29 число невідомо якого місяця 1989 року, не номерний, а в графі маршруту вказано: «по місту і районах області». Подібного «шведсра» під час рейду нам не довелося побачити. До того ж, спідометр у «Москвичі» виявився неопломбованим — лазівка для зловживань. З машини був знятий передній номерний знак, розмову запропонували продовжити в ДАІ.

Ми поцікавилися, де ж учні профтехучилища будують дачі.

— Немає тут ніяких учнів, — з досадою махнувши рукою, відповів Сніжко, — ми самі на дачі Капченка.

Гадаємо, зайве коментувати пояснення заступника начальника управління народної освіти.

Того дня у робочий час службовою машиною «ИЖ-2715» за номером 80-72 КДМ приїжджав на свою дачу головний механік спецРБУ № 4 спецремтесту М. К. Хлавицький разом з дружиною садити капусту. На свою ділянку навідався, щоб дещо посіяти, і головний інженер об'єднання «Кіровоградгазпромпостач» М. І. Науменко. Він був на службовій машині «ИЖ-2715» з державним номером 04-06 КДФ. В обох вилучили водійські посвідчення.

Не хочемо, щоб нас неправильно зрозуміли: ми зовсім не проти масового любительського садівництва і городництва. Більше того, вважаємо, що справа ця потребує максимальної підтримки, сприяння і допомоги. Проблем тут, звичайно, вистачає. Однак це не значить, що, посилюючись на них, тим, хто має доступ до будматеріалів, автомобілів, можна вдаватися до зловживань. Мабуть, прискіпливішими мають бути

наряді, але і того показати не зміг: «Забув».

Зате добре пам'ятав, що повинен привезти сюди розчин за наказом майстра ПМК. Аякже — начальник велів! Ті двоє чоловіків, котрі, жертвуючи своїми відгулами, трудилися тоді на дачі, — бетонники цього ж підприємства І. С. Лесков і О. О. Ковальчук. Вони і підказали прізвище майстра: В. М. Соловей. Господаря дачі не було, але всі гуртом старалися для нього. Водій мав корінці двох квитанцій про те, що заплачено за щебін, камінь, бетон, використання бетономішалки. Але не все в

Тільки-но заїхали на територію, де розташовані агропромівські дачі, назустріч службовою машиною, що належить СПТУ № 2. З водієм І. Л. Соболем — заступник начальника управління народної освіти Л. М. Капченко, Леонід Миколайович стримано пояснював, що тут учні профтехучилища взяли підряд на будівництво дачних будинків, і він приїжджав, аби перевірити, як виконуються роботи. Усе це, звичайно, було вигадкою. Вантажний автомобіль СПТУ часто використовується як легковий, для роз'їзді. На сидіння навіть розкішні велюрові чохла спеціально пошили. Комфорті

і ті спеціалісти, які відповідають за випуск транспорту на лінію. Бо яка ж ціна тоді численним розмовам про госпрозрахунок, що повинен примусити рахувати кожну копійку?

Рейдова бригада: Л. ЩЕРБИНА — старший інструктор ДАІ УВС обласного конкому, М. РИБАЛКО — старший інструктор дорожньо-патрульної служби ДАІ УВС обласного конкому; В. ТРЕГУБ — командир міського підрозділу ДАІ, Л. ДЕМЧУК — громадський кореспондент «Молодого комунара».

Касові Касети

ВІДЕО

УТ на допомогу прийшло... Ну звичайно ж, відео!

Від глядачів — відбою немає, а усього й клопоту — виділити приміщення під відеозал та дістати апаратуру. А тоді вже тільки натискати кнопки та лічи гроші. Отже, відео прийшло на Знам'янщину, а з ним — і сутки місцевого значення.

Розповідає Алла Панасівна Горбенко, директор Суботцівського динку культури.

На будинку культури довели платних послуг 6 тисяч карбованців на рік. Директором я туди прийшла у квітні. Глянула, а за ці 4 місяці набралось аж... 52 карбованці. Що робити? Звідки ті гроші брати? Давати концерти — так хто за них заплатить? А тут якраз нагодились ці товариші з дозволом обкому ЛКСМУ і запропонували свої послуги. Уннали ми з ними до кінця року договір. Платили вони за оренду приміщення та ще 10 процентів від виручки. Щосуботи демонстрували фільми, брали карбованець за 2 години. Порнофільмів не було, це я гарантую. Та й узагалі, такі культурні люди... Молодших школярів, правда, ми не допускали на сеанси: мало що. А молодь пішла до будинку культури. І пізніше ми обходились без дружинників, був повний порядок. Згодом зробили другий сеанс для більш дорослих. І всі були задоволені.

Ми побачили, що справи йдуть непогано. І запропонували збільшити відрахунок будинку культури до 30 процентів, і нам пішли назустріч. З цього відео ми одержали 3780 карбованців. А потім — заборонили та й усе. А як же ті 6 тисяч у цьому році заробити?

З розмови з О. І. Горбатенком, лавою виконкому Суботцівської сільради, я дізнався, що договір було розірвано тому, що не мали ці товариші затвердженої програми фільмів.

У Третьої програма була затверджена обласним управлінням культури. Чому ж тут не прижилося відео?

Почали демонструвати фільми, яких у програмі не було, — говорить голова виконкому Третьої сільради Г. П. Лагно, — і ми розірвали з ними договір. А тим часом до редакції «Знамя» еської газети прийшов лист...

«Шановна редакція! Хочеться розповісти про прикрий випадок, який стався у нас у селі Макариха 28 січня.

Відеоклуб «Зритель» з міста Кіровограда привіз до нас мультзбірник «Том і Джеррі». Вони до нас прийшли вдруге. Діти прийшли з радістю подивитися мультзбірник, до речі, у залі були не тільки діти, а й дорослі. І ось коли всі сі заохопилися дивитися мультфільми, зайшов секретар партійної організації колгоспу І. І. Костюченко і примусив показ мультфільмів, пояснюючи це тим, що беруть дорого (ціна квитка 50 коп.), але ж у збірник входить більше 10 кольорових фільмів (вранішнє було показано 16 випусків «Ну, пострівай!»).

Чому через невихованість і низький культурний рівень Костюченка повинні страждати наші діти? Дитячих сеансів у нас майже не існує, а якщо і понажуть щось, то швидше уривки із мультфільмів, ніж самий фільм, тому що до нас привозять найчастіше фільми низької категорії. А тому і ввечері дуже мало глядачів.

Так, люди беруть гроші, але ж беруть за якість своїх фільмів. Дуже соромно було, коли повертали дітям гроші. У всіх був злісаний настрій. Невже так важко зрозуміти, що справа не тільки в грошах, а в духовному розвитку наших дітей. Дякуємо їм за це, ми мійк сільськими і міськими дітьми?»

Секретар колгоспної парторганізації, до речі, навідріз відмовляється від того, що мова взагалі йшла про гроші, мовляв, заборонні дії його були викликані тим, що цей клуб не пред'явив ніяких документів, ні з ким показ фільмів не погодився.

Не викликає сумніву така думка автора листа: межа між сільськими і міськими дітьми в цьому аспекті є. І нехай той «Зритель» не лідирує в цю межу приїхав, а гроші заробляти, разом з тим він і корисну справу робив: показував дітям фільми, яких вони інакше не побачать.

У «державному секторі» теж є відеосалон. У міській відеоб'єднанні — аж два. Директор об'єднання О. О. Кононенко планує відкрити ще один, на залізничному вокзалі. Є вже й обладнання для цього.

А в центральному відеозалі «Мир» обладнання орендоване. За перші три місяці роботи, коли тільки взяли старт, прибутки скла-

ли близько 15 тисяч карбованців. Третина з них пішла у Москву, власникам апаратури, а тисяч десять лишилось тут, у об'єднанні.

— Ми відчули, що в нас є гроші, — говорить Олександр Олександрович, — це ж уже можна якось господарювати.

Тому, не вагаючись, уклав договір і на цей рік. Хоч і можна за ту орендну плату 3 комплекти обладнання придбати, та що поробиш. Якби ж його було де купити...

А відео тим часом щомісяця тисяч 5 і принесе. А кіно — від 10 до 12 тисяч. Це тоді, як діє всього 2 відеозали, то в системі кіномережі — 5 стаціонарних кіноустановок, 3 літніх майданчики, 2 кінопересувки...

Не варто, мабуть і рахувати, скільки там «посадочних» місць. А в обох відеозалах їх — усього 140. Так, що говорити про якусь серйозну конкуренцію навіть не варто. Та й популярність у них, мабуть, різна. Відео, тільки виїшовши на арену, відразу захопило лідерство. Ось такі справи у місті.

А що в районі? Там теж є кіно-відеомережа. Та все відео, що можна тут знайти, міститься в одному місці: у титулі директора. Жодної установки ще не функціонує.

— Хоча б один комплект дали, — говорить директор В. А. Гончаров, — та вже третій рік обцяють...

А тому й уся його діяльність у цій галузі обмежується поки що тим, що докладає він усіх зусиль, щоб відео в районі не було.

Як могло це статися? Та дуже просто. Покладено на директора контроль за всіма (не лише його) кіно та відеопосадками. Є в нього й перелік фільмів, закуплених на відеоринку. Усього там — 160 фільмів, з них 76 — художніх. Невже це все? А що ж решта?

— А решта, так розумію, — заборонені, — говорить Валентин Андрійович.

Іздати по району, контролює. Там завищені ціни знайдуть, там реєстраційного посвідчення немає, там кіносеанс зірвуть, затягнувши відеосеанс, там фільми демонструють такі, що немає їх у переліку, там репертуар взагалі не затверджений.

Валентин Андрійович діє спільно з працівниками фінвідділу, правоохоронних органів, часом включається в цю боротьбу і місцеве керівництво. Ось як у Макарихі. Так, на жаль, більше зараз діють заборонні методи. А ефективнішими думаю, були б економічні. Та не обходиться й без них.

Ось що трапилось у Богданівці. Фільм демонструвався не з каталогу, а якийсь інший, — розповідає В. А. Гончаров. — Коли ж у директора будинку культури поцікавився, чи є договір, він відповів, що домовились усно. Та втручання наше не залишилось безслідним: уже на наступний день мені доставили з колгоспу рахунок-фактуру. Треба сплатити гроші за оренду приміщення. До того ж чомусь за три роки. Чому? На які підстави? Договору про це ніякого не укладено, хоча кіно в будинку культури — з часу його будівництва.

Та й бог з ним, з договором. Подумали б, з чого ми маємо платити, якщо і без того фінвідділ виділяє нам 7 тисяч карбованців доплати в квартал? А нараховували не багати, не мало — 9127 карбованців. Чим не економічний метод впливу?

Голова колгоспу «Родина» Ю. П. Манько пояснив на це, що будинок культури приносить одні збитки, а кіномережа ж має якусь вигоду від фільмів, то нехай би платили. Тим більше, що і директор будинку культури, і секретар парткому колгоспу вели про це мову з В. А. Гончаровим, та все марно.

Ось так і воює В. А. Гончаров. Та не встигає всюди. 50 кіноустановок, хіба на кожній побуваєш...

— Усе залежить від районного відділу культури: треба, щоб відео в районі було на законних підставах.

— Прориваються таки в район відеопосадки, — розповідає голова планової комісії райвиконкому В. К. Ісаєва, — говорять, що

працюють від обкому комсомолу, проте ніяких документів, що це засвідчили б, не пред'являють. Є в них затверджений репертуар, проте трапляється, що показують зовсім інші фільми.

А таки добре б було, аби була в В. А. Гончарова хоч одна відеопосадка. Боротьба б тоді була інша, конкурентна. А так що ж? Заборонити показ фільму він ще може, а що запропонує взамін?

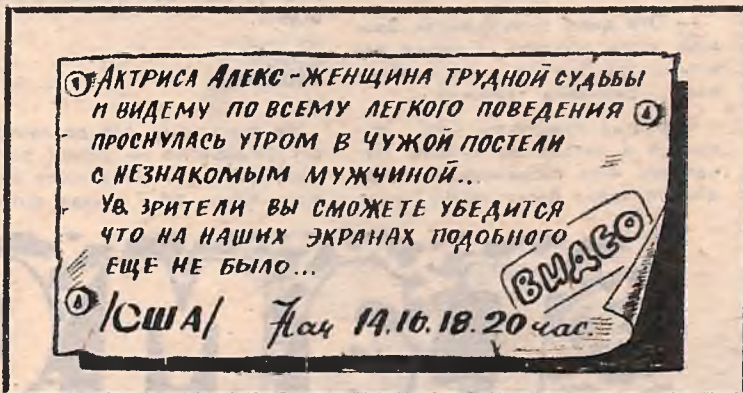
Щодо самих фільмів — то кількість їх така, що важко, мабуть, назвати точну цифру. Хіба внесеш усі в список?

Гадаю, правильно чинить директор Знам'янського палацу

А згадаймо «Собаче серце» за М. Булгаковим. Наскільки «бідний» цей фільм на декорації, масові зйомки тощо. Майже вся дія відбувається в квартирі. Але ж яка насолода його дивитись?

А зарубіжний кінематограф? Не вітчизняні ж фільми демонструються у відеозалах — закордонні. Невже за кордоном немає нічого кращого, ніж те, що наповнює наш відеоринок?

А взагалі, чим вимірюється успіх тієї чи іншої кінопродукції? Невже тільки карбованцем? І чим є основна маса відеофільмів? Піною? Може, часом і не вельми чистою? Цілком можливо. То що ж робити? Простіше всього — за-

культури залізничників В. Г. Роговенко. Зібрав він методичну літературу і сам слідкує за тим, щоб не потрапило у відеозал чогось зайвого. А якщо вже великі сумніви виникають — скликає комісію, і рішення виносяться колегіально.

Юридичні повноваження такої комісії, скажемо прямо, сумнівні, але ж усе таки є з ким порадитись. І тут, правда, не все гладко. Ходять чутки, що ніби таке вже показують, аж страшно. Та директор не думає відступати від цього шляху, переконаний, що відео треба розвивати.

Є в нас відеомініфони і в приватному користуванні. Вже й слухалася справа про порнографічні фільми. Спочатку навіть фігурували у постанові про притягнення звинувачуваного до відповідальності і слова «культ насильства і жорстокості». Та судді взяли за основу висновки експертизи Всесоюзного науково-дослідного Інституту кіномистецтва Держкіно СРСР, в якій було сказано, що фільми, які пропаяють культ насильства і жорстокості, у колекції немає... Але привертає увагу інша думка експертів. Не «кримінальна», а чисто художня. Вони зазначили, що практично всі відеофільми є середньою комерційною продукцією Заходу.

Думаю, не помилюся, якщо скажу, що фільми, котрі демонструються у відеозалах міста, заслуговують у своїй більшості на таку ж оцінку.

І як не дивитися на відео, чи через рожеві окуляри, чи бачити в ньому своєрідний «чорний» ринок, беззаперечним, на мою думку, залишається одне: це такий ринок, і хочемо ми цього чи ні, а відеокасета — це товар.

А раз товар, то той, хто хоче мати на ньому якийсь зиск, повинен враховувати вдоволення покупця. Отже, глядач диктує? А як же його тоді виховувати? Це ж ніби передбачає якийсь вплив на нього, а не навпаки... Що ж робити? Підняти культурний рівень глядачів чи зводити до його рівня кінопродукцію? Перше — рішуче, та й ніхто врешті, «не наймає» когось там виховувати, нести світло мистецтва і тому подібне.

Другий шлях — значно легший. Давати на екран все, що пливе до рук. Аби страшно, аби захоплююче, аби таке, чого ще не було. Потрібно це глядачам? Думаю, що так. Якщо вже зовсім по-простому, то раз дивляться — значить, потрібно.

А також, якщо глибше, то й для того, щоб бачити, де мистецтво, культура, а де просто «товари широкого вжитку» не особливо високої якості. Тільки ж давати треба те мистецтво.

А де ж воно? Де кінокласика? Невже немає в нас стрічок, гідних високої оцінки? Невже крім «Закляття Долини змій», «Одиночного плавання» та «Злодіїв у законі» нічого запропонувати?

боронити. Цей спосіб у нас відпрацьований таки непогано. Іхати накатаною колією, та й увесь кліп. Усе, що комусь із керівників «культурного відомства» не сподобалося — заборонити.

Та чи зарадить це справі? Відео розповсюджується, незважаючи ні на які перепони. Шириться, хочемо цього ми чи не хочемо. Заборони легальний прокат фільму — і піде він у підпілля. Дивитимуться його все одно. Тільки прибуток піде не державі, а підпільним ділкам від відео.

Зараз, коли людям дозволили думати самостійно, своєю головою, не винячені «енсесесі». А що, як раптом знайдеться морально незріла людина, яка почне цінитися: чому це, мовляв, за мене хтось має вирішувати, що мені дивитися? Хіба доведено, що я дурніший за нього? А якщо й так, то дайте мені спокійно переглянути фільм, який мені до вподоби! Мене ж таке трапитись? Цілком! Та ще й молоді зараз така пішла...

А може, ця молода людина в чомусь і права? І не треба забороняти, а дати людям вибрати? Хіба ми вже настільки інфантальні, що підробку проноватнемо як шедевр, що не відрізнимо справжнього мистецтва від імітації, мітчу?

Якщо ж наша моральність потребує такої пильної уваги — то є ж у кримінальному кодексі відповідні статті, а якщо їх замало, можна список розширити та й застосовувати спокійно до порушників.

Та пішли іншим шляхом. Ось поглянемо на постанову Ради Міністрів СРСР від 29 грудня 1988 року. Виробництво кіно- і відеопродукції, організація обміну, продаж, прокат і публічна демонстрація кіно- і відеопродукції... Тиражування кінофільмів, фільмів і програм на відеонесіях і всі пов'язані з цим види діяльності включено до переліку видів діяльності, якими кооперативи займатися не мають права.

А мені здається, що кооперативне відео створило б конкуренцію державним відеосалонам, хто знає, чи не змусило б це обох конкурентів підвищувати культуру обслуговування, розширювати «асортимент» фільмів, і, мало чого може статися, — навіть вибрати з них найбільш високохудожні, справжні витвори мистецтва? А що, всяк може трапитись. Вірніше, могло б.

Ну, а тим часом відео функціонує. І продукція все-таки — середня комерційна. Панує середній смак. Що поробиш? Треба діяти напевне, щоб люди йшли, щоб план виконувався, щоб були гроші. А як же з мистецтвом? Та деом богами служити — марна справа, усі ж знають. Краще вже без мороки — золотому теляткові!

О. УСТИНОВСЬКИЙ.
Знам'янський район

З самого початку, як тільки клубам, будинкам культури почали доводитися платні послуги, як тільки почали говорити про самоокупність, госпрозрахунок щодо закладів культури, у душу закралось якесь занепокоєння. Я розумію, що професійні колективи від цього не постраждають, для багатьох з них це, може, і благо. Та це — у великих містах.

А якщо взяти нашу провінцію? Уся культура тут — самодіяльна.

Зрозуміло, що концертною діяльністю заробити гроші не можна.

А ми ж ніби хочемо, щоб був у клубі і хор,

і танцювальний колектив, і духовий,

і естрадний, і...

Одним словом, чим більше, тим краще.

Мистецтво ж бо належить народові.

А раз самоокупність —

то десь треба брати гроші

на зарплату керівникам цих

колективів, на інші витрати. Звідки?

Як виконувати ті плани

по послугах?

5

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

27 травня 1989 року

ЖУРНАЛІСТ ЗМІНЮЄ ПРОФЕСІЮ

«Молодий комунар»
дякує працівникам
Чопської митниці
за допомогу
в підготовці

матеріалу і бажає
в їхнє професійне
свято — 29 травня
всім митникам
успіхів у такій
нелегкій
і потрібній роботі.

6

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»
27 травня 1989 року

НА ЛЬВІВСЬКОМУ залізничному вокзалі я підійшов до каси «інтуристу» і попросив квиточок до Чопа. Відповідь касира приголомшила:

— Ви що, іноземець? Ми лише їм даємо квитки.

— Яка ж різниця — в одному поїзді їхатимемо, — відповідаю.

— Ясно говорю: ти не іноземець. Решта мене не цікавить...

Лише чітко пояснивши мету моєї поїздки, взяв квиток до Чопа... В приміщенні вокзалу, там знаходиться таможня цього прикордонного містечка, куди я й прибув, щоб хоч трошки там попрацювати.

— Кажеш, цікаво знати, чим ми живемо, — тримаючи в руках моє журналістське посвідчення, говорив начальник Чопської таможні Юрій Андрійович Шляхта. — Ось попрацюєш з нашими хлопцями, тоді знатимеш, яка наша копійка.

А вже потім додав:

— Ото дивні ті журналісти. Завжди щось шукають. Самому навіть цікаво, що тут у нас особливого... Звичайна таможня.

Спочатку працювати мені довелося з четвертою зміною. Начальник 4-го пасажирського відділу Михайло Васильович Тимша

Скучають за Союзом по-різному. Одні — за рідною, знайомою, інші — за грошима і золотом, яке не вдалося вивезти зразу. Бо коли я зі своїм «наставником» — Богданом Сідуним йшли перевіряти пасажирів, що їхали до Афін, він розповів одну історію про євреїв Манахімових:

— Був другий день Першотравня. У всіх піднесений настрій, тільки щось Манахімови в купе «мого» 13-го вагону принишкли якісь, репліками ідкими розкидаються. Зразу в Амнона знайшов 500 крб. Щось підозрілими видалися вони мені. Довелося «зсадити» з поїзда. Так у них золота, діамантів — на десятки тисяч знайшли. Дорогоцінності на експертизу возили аж у Львів. Так мені на прощання Амнон і Зоя Манахімови заявили: «Тих, хто нас перший раз перевіряв, ми посадили в тюрму. Тепер тебе посадимо». Отак-то зіскупчилися ця сім'я за Узбекистаном, де проживали раніше. Через кілька днів поїхали вони без діамантів у свій Відень.

Поляки

Не знаю чому, але до лантухових (підкреслюю — тільки до таких!) поляків у мене після перевірки вагону № 7 поїзда, що спі-

вів до Будапешта, з'явилася відрізня й неприязнь. Зайшли ми в 6-те купе. А там — ніде голці впасти: торби, рюкзаки, ящики. Таможник — Михайло Небесний зігнувся і почав витягати з рюкзака...

До цих громадян з боку таможників — ніяких претензій. Всі вони зосереджені на одному — на справі. Ніяких зайвих розмов, поважують роботу митників, чого, на жаль, не скажеш про деяких громадян СРСР.

Хоча з йменцем був цікавий момент: щоб якось полегшити митницький огляд, всі вони видають себе... за родичів дипломатів. «Наш» теж, лінячись зняти валізу, швидко вимовив: «Я брат дипломата». Сміх — та й годі.

Радянські громадяни

Сім'я Мартиненків поверталася з Угорщини в Сочі. Речі разом з митником оглядав і я. Знаєте, що вже везуть з-за кордону? Ні, не джинси, не відео, а... мило. На тільки у Мартиненків я бачив мило. В інших громадян СРСР теж. Пральний порошок теж везуть. Везуть з маленької УНР у велику країну. Та так припиняють в купе, неначе кілограм наркотичного порошку десь сховали.

Ще везуть взуття. З капіталістичних країн дещо інші речі. Це й

ТАМОЖНЯ

підвів до саого заступника — Богдана Сідуну:

— Бери його з собою. Хай дивиться. Іншим теж скажи, щоб допомагали.

Так почалася робота.

Емігранти

Тих, хто виїждить за кордон на постійне місце проживання, відрізняє зразу — величезні валізи, лантухи, сітки. Одним словом — все нажите за вік, тільки перевезене у речі. Оглядаючи їх важко: треба все подивитися, прощупати, при потребі використовувати електронна спеціальна техніка. Хоча для сім'ї Максимішин вони не знадобилися. З дорослими їхало четверо дітей.

Старші — Люда 1973 і Світлана 1974 року народження — могутнішилися на їх лиці неспокій. Але радісний: нове, казали, життя починає. Люда підганяла маму, Галину Анатоліївну, яка говорила зі мною.

— Швидше, бо запізнимося.

— Відцепись, дочко, дай поговорити. Це ж остання людина, яку бачу тут. — І вже до мене, — там буде краще. Віруючі допоможуть, бо в Тернополі, де проживали, в одній кімнатці шість чоловік. Хіба ж то життя?

Інспектор таможні Рита Шиман співчутливо сказала, коли я провів Г. А. Максимішин:

— Інші емігранти, так ті з собою везуть цінності, вартісні речі. Ці ж — нічого. Важко буде там. Дітей шкода.

З неприхованою неприязню до всього радянського залишала нашу країну Наталка Зелязюкська. Ехидні репліки, знущальний тон — такою вона запам'яталася мені. Ще запам'яталось, як спішила, буквально бігла вона до поїзда і, піднявши маленького синочка, показуючи його прикордоннику, звернулася до дитини:

— Добра дивись, синку, добре! Запам'ятай цього дядю. Виростеш, може десь і трапиться нагода — зустрінеш. Тоді згадаєш.

Аж чоловік, чи то злякавшись, а чи просто вже набридло слухати отаке від жінки, зацитував на неї. Ці єдине хотіли перевезти незаконно — особисті документи.

Добрий десяток-другий за добу їде у Австрію на переселенський пункт емігрантів. Одні, здебільшого чистокровні євреї — вирушають у Ізраїль, інші прагнуть всіма правдами й неправдами виїхати до США, ФРН, Канади, а дехто й залишитися в Австрії.

дував до Будапешта, з'явилася відрізня й неприязнь. Зайшли ми в 6-те купе. А там — ніде голці впасти: торби, рюкзаки, ящики. Таможник — Михайло Небесний зігнувся і почав витягати з рюкзака... (О, люди добрі! Мені від здавання ледве очі на лоб не вилізли)... радянські шкарпетки, майки, труси, підштаники, простиралля. Міша ж лічив — сорок один, сорок два, сорок три... Кинув це заняття і сказав поляку:

— Давай, пане, біжи в камеру схову і здавай ці речі.

«Пан» протестував: як так? На чому ж він, бідолаха, спатиме, що вдягатиме? Можливо, йому холодно без підштаників і ото вже десятками.

Міша ж наполягав:

— Кажу: біжи, поки «колеса міняють». Мені ж пояснив, що забрати всі ці речі не має права. Єдине, що може зробити, заставити оцих лантуховащиків здати в камеру схову, а коли ті повертаються назад з Угорщини, хай забирають.

Я теж дивився на речі отих поляків. До Угорщини, Румунії, Югославії вони прагнуть вивезти з СРСР не лише електротовари, а й елементарне — майки, шкарпетки. Там продають за безцінь (аби мати іноземну валюту, а на неї купують косметику, різні промислові вироби. Я грубо підрахував: поляку, який займається даним видом спекуляції, 10 крб., вкладених ним у Польщі в річ, повернуться після подорожі до СРСР і УНР в десятикрат більшому розмірі).

Так от, ті поляки, що ви думаєте, пішли здавати речі? Зовсім ні! Вони зійшли з поїзда і почали на блок-пост, де кордон перетинають автотуристи. Так, напевне, і проїхали. Всього їх було на вагон 12 чоловік.

Солідні люди

У поїзді № 15, який теж прямував до Будапешту, в вагоні № 7 їхали іноземці — американці і китаїці, громадянин з Йємену і ФРН. У цей вагон я ходив з таможником Міланом Пірцелом. Поки Мілан робив огляд речей, я познайомився з американцем Юрієм Зовеновим, який віз з СРСР лише славнозвісні матрьошки і декілька першотравневих плакатів.

Семеро громадян КНР їхали в Будапешт чи то на географічний

зрозуміло: на 200 карбованців у ФРН Катерина Франківна Гонтюк стільки накупила, що в Союзі й на дві тисячі не купиш: кофти, магнітола японська, килим.

Можливо, років п'ять запитає би завчено: чи ж не соромно ото везти аж звідти? Тепер же промовчав, тепер самому стало соромно. Коли ж дивився на мило і пральний порошок і на перелякану жінку, яка це везла — хоч вірте, хоч ні, аж комахи по спині забігали: їхати за кордон і купувати те, що... треба купити. Дома ж не купиш.

Рита Шиман помітила в радянського офіцера підробку печатки. Виявляється, він це робив, щоб провезти туди другий телевизор, напевне, для продажу. У купе, де їхали грузини, митник Володимир Шандор «знайшов» 3 тисячі карбованців (десятками), а Георгій Павловський, теж митник, у туалеті одного з вагонів 111 поїзда побачив сковані золоті персні. Перелік знахідок можна продовжити.

Вокзал

У Чопі я був одинадцятий раз, а на вокзалі — другий. Начальник 3-го пасажирського відділу Валентин Іванович Корнієнко, розповідаючи цікаві історії зі своєї, налічуєчой не один десяток літ, таможної служби, розділив мої думки про вокзал: тісна жаклива. На тисячі і тисячі збільшилася кількість виїжджаючих за кордон, а пропускні можливості — ті ж.

Так вийшло, що дві зміни в мене не було часу «присісти». Я про це і не шкодую — якби захотів відпочити в приміщенні вокзалу — не зміг би. Там люди покітом лежали на рядках, стояли в багатометрових чергах і до крику говорили між собою.

Не кращий зал для огляду і у таможні — ніяких зручностей у роботі.

— Це добре, що ми весь час «бігаємо» по поїздах, міняємося з ними, що в залі огляду, а то не витримав би в людській духоті, — такої думки був старший таможник Йосип Стан, митник, який взяв мене у ческий вагон, де я й познайомився з ними, хто повертався від родичів, що проживають у ФРН.

Ще Йосип, який дуже схожий на відомого артиста М. Боярського і якого після фільму «Тамож-

ня» дехто з товаришів зве «Боярський», порадив, «якщо з ніг не впаду, побувати на таможній пості Тиса».

Блок-пост

Начальник Чопської таможні Ю. А. Шляхта на таможний пост «Тиса», який всі називають чомусь блок-постом, завіз мене особисто. Поцікавився, які враження від нічної зміни. Почувши, що я спав, чувачо таможникам, лише посміхнувся, напевне подумав: «Що зміну — і ваажай я без пам'яті від нервозності, втоми».

Іван Іванович Фелдй, начальник оперативного відділу поста «Тиса», коли я зайшов до нього в кабінет, витрав хусткою піт з чола. Тільки почав мені розповідати про те, як з 8 по 9 травня перетнуло кордон 26 288 чоловік, як за добу таможники оглядають до 5 тисяч автомобілів, коли до нього прийшов начальник поста «Тиса» Юрій Юрійович Баран:

— Іди перевіряй машини. Іх там — море.

Машин справді було видимо-невидимо. Особливо багато їхало місцевих жителів за «спрощеною» системою: на день-два в

гості до родичів, знайомих. Здебільшого всі направлялись в Захонь — прикордонне містечко Угорщини.

Хочу сказати, що в перші дні наші гості, коли вони масово заїхали в Захонь, розібрали майже всі товари в магазинах. Думав, що уряд УНР введе якісь санкції, обмеження, однак, питання вирішилося в квітні так: у магазини було направлено більшу кількість товарів... з розрахунком на радянських відвідувачів.

Машини я дивився разом з старшими інспекторами таможні — Олександром Жуланкичем і Михайлом Грицаном. Хлопці ледве встигали протамповувати декларації, заглядати в машини. Одну з них — «Фіат», у якому поверталися поляки з Югославії, — оглянули детально. Звичайно, як сказали таможники, картина: сковані в речах десятки й десятки косметичних наборів (з рук вони в нас перепродуються більше 100 крб. за один), магнітоли. Вже не говорю про жувальну гумку... Поляк пояснив — везе все це в подарунок родичам. Чистісінька брехня!

Митники

Через годину після того, як приходять на роботу, з них можна знімати і викручувати промоклі потім сорочки. Здебільшого вони всі 12 годин працюють без перерви. Їх припиняють, глумляться, навіть знущаються ідкими репліками. Бувають провокації. Але — митники зазвичай спокійні. Навіть тоді, коли провозять радянські громадяни золото, гроші (десятками), не говорячи вже про торби з жувальною гумою.

М. Н. Карпенко з Новоархангельська, який служить в Угорщині, дивувався спокійно таможників, а кордон він перетинав з десяти разів. Вони ж знають своє — передати вивіз недозволеного, не знайти, а просто — побачити те, що не можна провозити. І «бачать». За минулий рік Чопська митниця дала державі більше 6 мільйонів прибутку. А це, за світовою статистикою лише 5-7 процентів вилучених речей, валюти.

Хоча Ю. А. Шляхта жартував: — То світова, а у нас більший процент...

Ю. ЯРОВИЙ,
спецкор «Молодого комунару».
Кіровоград — Чоп.

Історія міста чи руїн?

Будиночок на колишній Зна-м'янській. Перекошилася залізна брама, повішалися шибки з вікон, навіть дощі не змивають товстий шар пилу, що з роками вівся в стіни. Байдуке шастають по добротному асфальту мимо цієї пустки «Жигулі», «Волги» і «Москвичі». Власники їх оком не зупиняться на парадному вході, в якому зають дірки і щілини на радість щурам і диким котам.

Читаю на меморіальній дошці: «В цьому доме жил с 1871 по 1883 г. корифей украинского театра, писатель-драматург Иван Карпович Тобилевич. Здесь он написал свою первую пьесу «Бурлаки»».

А чому, власне, російською мовою? Чи в Кіровограді вже по-українськи не тільки читати, а й писати забули? Та й добре ж ми цінимо свою культуру, що для реставрації хати Тобилевича копійки не знайшлися...

А тепер про інше.

18 жовтня 1892 року в урочистій обстановці і в присутності (вбачайте за стереотипи) багатьох вчених Одеського і Казанського університетів Єлисаветградський міський голова О. М. Пашутін відкрив на Петропавлівському кладовищі пам'ятник славістові зі світовим ім'ям В. І. Григоровичу. Майже сто років люди приносили квіти до його підніжжя. Та новому поколінню, вихованому на дефіцитах, не до сентиментальності.

Коли почалася забудова кладовища новими житловими кварталами, пам'ятник негласно перенесли на Ровенське кладовище. Та як це зробили? Хто місце вибрав? Чи перенесли прах небіжчика?.. Таке враження, що виконроб тільки пам'ятник перевіз на самоскиді і наспіх поставив на зелену траву.

Так і стоїть він з розбитою головою, без вуха, заляпаний олійними фарбами. Висічений з благородного мармuru академіком Б. В. Едуардсом, пам'ятник В. І. Григоровичу сам по собі є художньою цінністю, а якщо місцеві мовознавці згадають, що це великий славіст, то як би він прикрасив наш педагогічний інститут! Важаю, що Пушкін не

образився б за подібне, бо він і так займає належне місце в нашій пам'яті. А студентам і викладачам не пошкодило б узяти шефство над літературною спадщиною вченого, зібрати по можливості книги з його бібліотеки, що зустрічаються в кіровоградських букіністів.

Ще одне. Скільки можна писати про занедбану Покровську церкву? Це пам'ятка архітектури республіканського значення, та навіть табличку з надписом про те, що вона охороняється державою, знищили.

На жаль, немає кому віддати і фортецю, що на наших очах руйнується, — а це ж унікальна споруда воєнного мистецтва XVIII ст. Хто подумає, як зупинити процес поступового знищення пам'ятника і реставрувати хоч частину його, поставити велику меморіальну дошку, щоб нагадувала про те, хто збудував фортецю, або містила б свідчення, приміром, про останній напад на неї татар у січні 1769 року?

Або ще така проблема. На території колишнього воєнного госпіталю встановлена стела з надписом, що тут у катівнях гестапо замучено й розстріляно більше двох тисяч радянських людей. Хто ці люди? Вони ж мали прізвища? Їхні діти й онуки і зараз живуть між нас, у нашому місті. Уточнити б цей траурний список і відкарбувати в камені навечно. Що думають про це представники Товариства охорони пам'яток історії та культури, міськомкомсомолу, школярі з пошукових загонів?

Мало що знають кіровоградці і про сім'ю Таммів: Євгена Федоровича та Ігоря Євгеновича, славетних земляків наших. Батько — засновник першої електростанції і електричних мереж у м. Єлисаветграді, а син — видатний радянський фізик, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Нобелівської премії. Проте, ніде немає жодного знаку, що вчений зі світовим іменем народився у будинку на теперішній вулиці Шевченка, 46, а навчався в гімназії — там, де зараз Будинок офіцерів.

Заслужують на вшанування громадські діячі, письменники,

художники і артисти, доля яких так чи інакше пов'язана з нашим містом. Це М. Божій, В. Винниченко, А. Достоевський, Я. Івашкевич, Ф. Козачинський, П. Крестоносцев, Л. Українка, П. Михайлич, О. Пашутін, О. Фойницький, К. Шимановський та багато інших.

А скільки будинків, які були свідками революційного руху, не відзначені меморіальними дошками!

Складається враження, що місто не має цілової комплексної програми реставрації пам'яток історії та культури. А цього ж року у нас ювілей — 235-річчя Кіровограда. Чи ж не пора прокинутися від сплячки?

Ф. ШАБАЛА.

м. Кіровоград.

На знімку: у такому занедбаному стані сьогодні пам'ятник В. І. Григоровичу.

Фото М. ХОРЕНЧЕНКА.

З АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ

Важливе завдання сьогодення в історичній науці — наповнити її іменами діючих осіб, а тому числі відтворити дійсні, науково обгрунтовані біографії пролетарських революціонерів. Їхнім розумом, волею, їх героїчною боротьбою з царизмом за кращу долю народну була здійснена в нашій країні переможна Жовтнева революція...

ЦЬОМУ дослідженню дав початок той факт, що автор звернув увагу на лист Л. М. Толстого (1899 року) співробітникові газети «Єлисаветградские новости» К. П. Злінченку, надрукований у ній 25 грудня 1903 року. Далі з'ясувалося, що ім'я К. П. Злінченка згадується у Повному зібранні творів В. І. Леніна (вміщено лист Володимира Ілліча до нашого земляка), а в іменному переліку коротко згадується на його революційну діяльність. Звернення до архівних матеріалів дало змогу виявити і узагальнити невідомі сторінки життя та діяльності ще одного пролетарського революціонера — Кирила Павловича Злінченка (1870—1947). Найбільш повні документи про К. П. Злінченка зберігаються у Центральному партійному архіві Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС та в Центральному державному архіві літератури і мистецтва СРСР.

Революційна діяльність Злінченка почалася в дев'яностих роках минулого століття. Народився він у Києві, мати була швачкою, батько невідомий. У 1892 році вступив до Київської народовольчої організації. На нього дуже вплинула народниця О. І. Людагінська (1855—1919), на той час — слухачка історико-філологічних курсів у Києві; згодом вона стала дружиною К. П. Злінченка.

У 1897 році Злінченко був заарештований за те, що розповсюджував революційні видання та розмножував їх на гектографі. Спочатку у Київській губернії він пробув загалом в Астраханській губернії він пробув загалом два роки. Тут Злінченко працював масажистом, брав активну участь у допомозі голодуючим Сибірської губернії, листувався з Л. М. Толстим (з яким був ще раніше знайомий). Толстим (з яким був ще раніше знайомий) у їздив до великого російського письменника у Ясну Полян у Москву. Яснополянський граф

не цурався молодих людей з народу, бесідував подовгу і з гостем з України. А згодом, коли Злінченко потрапив під арешт, допомагав його сім'ї матеріально.

Та головане, напевне, полягало в тому, що заслання в Астрахані стало школою політичного гарту молодого революціонера, що, звісно, суперечило намірам царської охорони. Злінченко налагодив зв'язки з революціонерами, які теж відбували тут заслання: народником Берви-Флеровським (1829—1918), соціал-демократом Кніпович (1856—1920) та іншими, які збагатили його досвідом професійної революційної діяльності. Злінченко поступово відійшов від толстовства і проймався ідеями марксизму. Зокрема, на нього вплинула книга В. І. Леніна «Розвиток капіталізму в Росії».

Після відбуття заслання, у 1901 році Злінченко потрапив під негласний нагляд поліції. За її даними К. П. Злінченко мав намір їхати через Царицину у Київ, але в названих містах не появлявся. У справі департаменту поліції є донесення про те, де піднаглядний знаходився на той час (28 грудня 1901 року) у місті Саратові, де працював масажистом і співробітничав у місцевих газетах; 17 вересня 1902 року він прибув до Одеси.

Тут, на півдні імперії, він з головою поринув у революційну роботу. Після Другого з'їзду РСДРП (1903 рік) соціал-демократ Злінченко став на більшовицькій позиції. У 1904—1905 роках він був членом Одеської більшовицької організації, проводив підпільну роботу серед залізничників. Працюючи журналістом в «Одесских новостях», друкував у цій та інших газетах свої віршовані фейлетони у розділі «Робітничі силуети». Вони були присвячені окремим масовим професіям робітничого класу; йшлося про тяжке становище трудящого люду. «Мої «Машиністи» і «Швачки» — це доповнення до тих політичних бесід, які я проводив у нелегальних гуртках з машиністами, кочегарами, швачками...», — писав згодом Злінченко в автобіографічній повісті «Мої спогади».

У той же час Кирило Павлович співробітничав і в газеті «Єлисаветградские новости», де побачили світ його статті «Чумне засідання», «Лист Л. М. Толстого» та інші. Під час приїзду до нашого міста він виконував і партійні доручення, зміцнюючи зв'язки одеських більшовиків із місцевими соціал-демократами: перевозив революційну літературу, партійну інформацію.

Почалися переслідування і Злінченко був змушений наприкінці 1905 року емігрувати. У матеріалах департаменту поліції знайдено справу на київського міщанина К. П. Злінченка: він був у списку осіб, за якими провадився жандармський нагляд. «Зріст вище середнього, худорлявий, волосся та вуса темні, очі карі, лице чисте», — занотовано тут прикмети революціонера. Агентурні відомості йдуть до поліції і з-за кордону, з грифом «абсолютно таємно». Кирило Павлович мешкав у Лозанні, де вступив до лав Швейцарської соціалістичної робітничої партії (1906—1907 рр.).

У 1906 році, при допомозі М. Горького, А. В. Луначарського і М. О. Семашка він організував Міжнародний комітет допомоги безробітним робітникам Росії. Підтримку цього почину висловив В. І. Ленін у листі, адресованому Злінченку.

На початку 1917 року К. П. Злінченко повернувся до Росії, брав участь у Жовтневій революції, громадянській війні, вступив до лав КПРС. Він став одним із основоположників радянської преси (працював у редакції журналу «Пролетарська революція», в бюро друку при Раднаркомі тощо). Не раз іще зустрічався з В. І. Леніним, написав спогади про ці зустрічі. Знаємо К. П. Злінченка і як автора спогадів про О. М. Горького та оповідань «Лакей», «Искушение», «Огні былого». З 1935 року він — член Спілки письменників СРСР.

Все це адалося встановити, звернувшись до виявлення архівних джерел, які стосуються пролетарського революціонера К. П. Злінченка та його літературної спадщини.

С. БОНФЕЛЬД,
«Краснознавец».

м. Кіровоград.

ІСТОРИЧНА
ПАМ'ЯТЬ

«МІКРОФОН!»

100 кілометрів від Чорнобиля. Колочий дріт. По той бік його — заборонена зона. По цей — живуть люди. Діти — їх із лейкозами та збільшеними щитовидками батьки возять «по Житомирах та Києвах». Літні — ці говорять, що їм уже нічого боятися, своє прожили. Тридцятирічний медики радять ставити спіралі і робити аборти, аби не народжувати... кого? Телята тут появляються на світ із покрученими ногами, поросята — сліпими; те страшенне око (уже й не свиняче, а якогось монстра), здається, тільки бачиш на екрані, коли демонструється стрічка студії Укркінохроніки «Мікрофон!».

Ні, це не хроніка часів страшного 27 квітня 1986 року, коли в чорнобильських лісах затюхали радіоактивні солов'ї, це кінець 1988-го. У ранковій програмі Українського радіо повідомляється спокійні цифри радіаційного фону у Житомирі, а в дворі одного з сіл Житомирської області приїжділи військові, пошарудивши приладами, порадили господарі негайно відправити звідси дочку із внучком: «Пожалуйста дитину, таке чудове малю...». Величезний чоловік у величезному кабінеті патетично читає з папірця: «Чорнобиль викликав небувалий героїзм радянських людей», а цим людям досі мовлока не пий, грибіа не збирай, у ліс не ходи; до цих людей різні комісії приїдуть та й поїдуть, нічого не сказавши; для цих людей медики придумали діагноз «радіофобія» — мовля, увирається їм на кожному кроці радіація. Та вона ж зараз нижча, ніж до того, як рвонула четвертий блок! Поназана першотравнева демонстрація через кілька днів після вибуху, позначено надри ще ранішої кінохроніки: робітники мало не плач від щастя, що і його рудими відгрімине таке диво — Чорнобильська АЕС...

Стрічку «Мікрофон!» у кіровоградському кінотеатрі «Комсомолец» було дивитися набагато страшніше, ніж одразу після цього «додакового» художній фільм на хві «Ворог мій». Його герої вели носмічні війни, захищались від інопланетних драконів, ховались від метеоритного дощу, але вони свого ворога принаймні бачили і чули. Ми не бачимо ні чезію, ні стронцію, і радій у листі не шелестить — тільки й досі воно на вишніх посеред літа скручується. Мовчки. Мовчать і ті, хто мав би хоч янось захистити нас від чорнобильської згуби, мовчать і лікарі. Вони не спішають до мікрофона не тільки в Києві, «Вони» — це не тільки лікарі, а й ті, хто м'яко радить: «Не пишіть чорнобильська трагедія» — пишіть «аварія». Навіщо створювати зайву паніку? Фільм «Мікрофон!» не впливає ні паніки, ні метушні, ні масових безпорядків — скоріше безпорадність і безнадія: куди ж ми так дійдемо, якщо період напіврозпаду деяких радіонуклідів — тисячі років, а період розпаду нашої пам'яті такий короткий? Н. ДАНИПЕНКО.

7

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

27 травня 1989 року

РЕЗОНАНС

«ІЖТЕ НА ЗДОРОВ'Я!»

Чи завжди можуть дорослі сказати так дітям у шкільних їдальнях?

Як інформував своїх читачів в одному з січневих номерів тижневик «Семья», найбільше випадків масового харчового отруєння в нашій країні припадає на школи.

У наших ніровоградських школах гарячим харчуванням охоплені близько 40 процентів учнів, що пояснюється не тільки відсутністю необхідної техніки та недостатньою роботою керівників шкіл по розширенню мережі шкільних їдалень. Незважаючи на те, що їхні постанови м'ясо-рибних і молочних продуктів значно поліпшились, в меню відсутні переважні наші й маняронні вироби. Овочеві гарніри практично відсутні. До того ж і якість овочів, котрі надходять для харчування дітей, викликає обурення (бурий, морква, цибуля в більшості випадків — гнилі, картопля видається тільки для перших блюд).

Абсолютно не користуються попитом у дітей млинчики з повидлом — більша частина їх їде у відходи. Справа в тому, що вони заготовляються в школі Ленінського району у другій половині попереднього дня, а видаються тільки наступного.

У ряді шкільних їдалень працюють неекваліфіковані кадри (школи № 9, 21, 24, 30, допоміжна школа № 1), тому тут часто порушуються санітарні норми. Так, в школі № 21 під час капітального ремонту по-видло зберігалось у відкритому вигляді прямо в залі, тут же були розкидані сухарі і т. д. Функціонування харчоблоку тут припинено, однак з ремонтними роботами не поспішають... Як харчуватимуться діти? Певно, це питання не дуже турбує директора восьмичасної Л. Я. Мележко та директора міського молодіжного центру О. В. Третякова, котрий здійснює ремонтні роботи на харчоблоці школи № 21.

У багатьох шкільних їдальнях трапляється заниження калорійності блюд, а звідси — скарги дітей і батьків. Це стосується, зокрема, 9-ої та 24-ої десятирічок, ВШ № 9, допоміжної школи № 1 та інших. До того ж, шкільні їдальні не забезпечені в повній мірі посудом — грошей на нього ніяк не знайдуть ні об'єднання громадського харчування, ні управління народної освіти міськевиконкому.

Серйозне становище і з технологічним та холодильним устаткуванням шкільних харчоблоків, третина якого морально застаріла і потребує заміни. Саме через це функціонування їдалень у ВШ № 26 і 30 на межі закриття.

С. БРОДСЬКА, заввідділом гігієни дітей і підлітків Кіровоградської міськ-санепідемстанції.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

27 травня 1989 року

Чи й справді — «золото»?

Здавна кажуть, що мовчання — це золото. У даному випадку не знаємо, чи то хотіло міське об'єднання «Промтовари» стати «золотим», чи, може, ціну собі набивало, але за відповіддю на видрукуваний ще вісім місяців тому матеріал «Писк дефіциту у підсобці» нашому кореспонденту довелося йти до директора даного об'єднання — Ольги Володимирівни Свіркун і брати з цього приводу в неї інтерв'ю.

КОР.: Ольго Володимирівно, відповіді на критику до редакції надходять у місячний строк. Ре-

дакція ж від вас отримала лише повідомлення, що після «вжиття заходів» ви сповістите нас про результат. Прошло вісім місяців...

О. В.: Ви знаєте, у нас так багато різних справ... Хоча відповіді ми справно відсилаємо. Напевне, замоталися у робочій вихолі (Ольга Володимирівна починає по телефону з'ясовувати, як були «покарані» порушники правил радянської торгівлі, про яких йшлося у публікації, просила, щоб ті папери, де зафіксовано покарання, принесли їй).

НАГАДУЄМО ШЕ РАЗ

«Шановна редакціє! Пишуть вам жильці гуртожитку № 15 селища Нового. Пишуть з приводу дивного оголошення адміністрації ЖКО. Судить самі (публікуємо копію — ред.):

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Жильцам д. 15 секция 111—117 в течении 10-дневного срока восстановить сифоны на кухне, разбить умывальник, сместитель 4 барабана к кранам.

Если указанные работы не будут выполнены в указанный срок, душевые и туалеты будут закрыты, а также будет ставиться вопрос о проживании жильцов в общежитии.

АДМИНИСТРАЦИЯ ЖКО.

Подібні оголошення були розклеєні у нас по всьому гуртожитку. Як адміністрації не соромно? Скільки разів за шість років існування гуртожитку ми звертались до неї за допомогою і, в основному, безрезультатно. Доводилось самим, за свої кошти купувати і встановлювати ті ж крани на кухні та в умивальнику. І тепер ось такий ультиматум. Та це просто знущання!

Певно, у звітах ЖКО все в нормі. Тим більше спроби вжити заходи по благоустрою були. Ще минулого літа почали капремонт гуртожитку. Побілили стелю. Погрунтували стіни, але так і не пофарбували їх як слід. Проіражували сантехніку поміняти ніхто й не думав. А незабаром після «капремонта» потекли

каламутні струмки по стінах завдяки кранам, що вічно течуть.

На секції у нас постійно капав вода. Умиваючись, стало нормою прийняти холодний душ зі стелі. На сходовій площадці стоїть парова хмарина «завдяки» пошкодженій у підвалі гуртожитку каналізаційній мережі. Повірте, що не тільки стояти в коридорі, а й побіля гуртожитку неможливо. Через неприємний запах.

А основні жильці — це молоді сім'ї з маленькими дітьми. Ясна річ, сморід здоров'я їм не додасть.

ЖКО вважає за норму пройтись і зібрати у жильців гроші на ремонт, але роботи його не вважає за потрібне. Та не за гроші прикро. Просто образливо!

Шановна редакціє, допоможі! Салов, Сорока, Приходченко, Дубас... — усього десять підписів».

ВІД РЕДАКЦІЇ. Такий ось лист, що надійшов нам ще в середині березня. Як правило, ми публікуємо їх одразу, для реагування. Однак цього разу вирішили, що достатньо надіслати копію і адміністрація сама вживе відповідних заходів. Час спливав. Ми надіслали нагадування — знову мовчок. А тут якраз пролунав дзвінок від жителів гуртожитку: «Яка доля нашого листа? — запитували. — У нас все на місці... Спасибі, хоч поки що не селяться...».

Тепер після публікації ми сподіваємось таки одержати відповідь від товариша Валерія Івановича Басягіна, якому ще 3 березня ми послали копію скарги жильців.

Молочні ріки з кисільними берегами, або КОЗА НА БАЛКОНІ

Швидко казка мовиться, та нескоро діло робиться... Говорити про кисільні береги і молочні ріки нам ще не скоро доведеться. А поки що...

А поки що яких тільки балачок не наслухаєшся у черзі. Черги ж наші не в дивину, нікому.

Самі вони такого молока не п'ють, — говорила незнайома бабуся у черзі, під словом «вони» розуміючи, очевидно, працівників молокозаводу. — Я одержую 28 крб. пенсії. Можу я на ці гроші делікатеси купляти? Випила б скляночку справжнього молока, була б сита, а так що це за молоко! Невже я не заслужила смачного молока, а не когось обурю?

— Всіх треба нагодувати. Країна велика, — спробувала заспокоїти бабусю продавець, але позитивного результату це не дало, скоріше навпаки. Люди в черзі підтримали бабусю. Та, чесно кажучи, і я була на її боці, тому, що на 28 крб. пенсії прожити не те, що важко, взагалі не розумію, як можна!

Трапилось так, що невдовзі після почутої розмови у черзі, я прочитала в редакції лист від жителів будинку № 9 по вулиці Героїв Сталінграда. І в ньому теж йшлося про «справжнє» молоко. «Просимо через вашу газету опублікувати наше обурення, — сердито вимагали читачі, — тим, що ми, багатодітні сім'ї і старі люди, інваліди, не можемо випити чашечку молока такого, яким воно повинно бути. Рекламують нам «знежирене» молоко, ніби це еліксир здоров'я. Маленьким діткам треба молочко з усіма вітамінами, старі люди теж, як діти, потребують хороших продуктів, організми їх вже «зналися» і хочеться випити чашечку молока справжнього». В листі висловлювалося ще багато недовольства продукцією кіровоградського молокозаводу, а закінчувався він традиційним: «Звичайно, ви нашого листа не надрукуєте?».

Даремно ви так думаете, жителі будинку № 9 по вулиці Героїв Сталінграда. Як бачите, надрукували і вирішили передати ваше запитання, навіщо нас годують такими несмачними продуктами, працівникам молокозаводу, хоч якось мірою і самі можемо запевнити вас, що нежирне молоко — це не зовсім погано. Вітм, нехай висловлюються спеціалісти.

ІНТЕРВ'Ю З МОВЧАЛЬНИКОМ

КОР.: Ви стверджуєте, що всьому винен потік паперотворчості, що через це не змогли дати відповідь. Можливо, ви не хотіли її давати?

О. В.: Ні, ми ж розуміємо, що треба дати відповідь редакції.

КОР.: Не редакції, а читачам.

О. В.: Я ж і кажу, що й читачам. Дізналися, яких заходів вжито...

КОР.: Однак, не дізналися. Бо..?

О. В.: Прогавили, що поробиш, прогавили.

В цей час до кабінету директора зайшла Т. Г. Ломанова, інспек-

тор по торгівлі. В руках тримала рішення товариського суду міського об'єднання «Промтовари» від 6 жовтня 1988 року, з якого видно, що: «Старшому продавцю О. Грановській оголошено громадську догану і порушено питання перед адміністрацією про позбавлення її стопроцентного річного преміювання».

Можливо, не варто було згадувати факт такої давнини, коли відповідь звелася до отого «прогавили». Ясно одне: не люблять продавці критики.

Наш кор.

ХОЧ ЛИСТА Й НЕ БУЛО НАДРУКОВАНО

Учні Покотилівської середньої школи Новоархангельського району звернулися до редакції з листом такого змісту: «Голова сільської Ради Л. М. Ліщиновський попросив нас надати допомогу в збиранні абрикос. Ми відгукнулись і приступили до збирання. Більше двох тонн здали готової продукції, розрахунок пообіцяли одразу ж після здачі. Але час спливає, скоро будуть цьогорічні абрикоси, а ми все чекаємо торішнього розрахунку».

З цим листом ми звернулись до голови виконкому Новоархангельської районної Ради народних депутатів С. М. Степанова. Ось що він повідомив:

«Лист учнів розглянуто. Факти підтверджені. Бригадиром садоворонської бригади колгоспу імені Будьонного М. О. Хававчуком не було своєчасно складено відомості прийнятих абрикос, що призвело до зволання у видачі грошей».

24 квітня 1989 року з учнями проведено розрахунок в загальній сумі 92 карбованці 80 копійок. За недобросовісне виконання обов'язків по заготівлі кісточкових і несвоєчасну виплату грошей дітям тов. М. О. Хававчуку на засіданні правління колгоспу оголошено догану.

У виконкомі Покотилівської сільської Ради народних депутатів проведено відповідну роботу з метою недопущення аналогічних випадків надалі.

«ВІДАЙТЕ МІЙ ЦУКОР!»

ПІСЛЯ ВИСТУПУ «МК»

На лист нашої читачки Н. Кулюк, опублікований у № 16 від 15 квітня, відповідає директор УТО «Кіровоград» М. В. ГУБАРОВ:

«Для освоєння фондів цукру, виділених нашому підприємству, необхідне своєчасне їх вибирання і реалізація. Місячна норма надходження цього товару від поставальників строго регламентована, тому й впорядковано продаж населенню цукру по талонах. Ці заходи продиктовані перш за все для того, щоб дисциплінувати реалізацію і раціональне використання солодкого продукту в місті».

Однак бувають випадки, коли покупець з тих чи інших причин не може викупити цукор вчасно. Тоді за його усною заявою продавець відпускає товар і за минулий місяць, відкритиши в картонці по нормах, за який період товар видається».

На запитання Н. Кулюк: куди подівся її цукор за січень і лютий, відповідаю: ви можете забрати його у нашому відділі, але просимо надалі приходити за ним вчасно.

КОМЕНТАР З ЛИСТОМ У РУКАХ

Галина Петрівна говорила переконливо. Мені хотілось до кінця з нею погодитись. Та щось заважало. Можливо, так недоречно пригаданий голос молочниці, яка приносила свіже молочко.

На молокозаводі мені показали контрольні цифри виробництва молочної продукції за перший квартал минулого року. План по виробництву жирної продукції виконано на 100,1 процента, нежирної — 82,8 процента. Це означає, що молоко й інші молочні продукти нормальної жирності потрапляли в магазини в більшій кількості, ніж нежирні. Та чому-сь потім скарж на якість молочної продукції не зменшується. Чому? Найвища жирність молока, що потрапляє в магазини — 2,5 процента, але й воно не завжди смачне. А ось молоко, яким пригостили мене на молокозаводі, жирності 3,2 процента, то справжнє молоко! На жаль, купити його в магазині — проблема. Практично в таке молоко піла вперше. Ян пояснили на молокозаводі, потрапляє таке молоко всього в два-три кіровоградські магазини. Ну і, звичайно, не залежуватиметься. На мій запитання, чому не можна такого молока виготовляти більше (пригадайте слова бабусі з мізерною пенсією: «Невже я не заслужила смачного справжнього молока?»), відповідь була такою, як і здогадувалася: обладнання. Всього один апарат для розливу, — не розженешся.

Ось ще одна проблема: обладнання нашої харчової промисловості. Воно або застаріле, або в малій кількості. Винуватити молокозавод тут, певно, недоречно. Зокрема, від того, що ми зробимо це, краще не буде. Однак і змиритися з тим, що буває молоко смачне, а буває й таке, що діти пити відмовляються, не можна. Все розумію, у порівнянні з іншими містами Кіровоград це, як говорить моя сусідка, жалітись гріх. Молочні продукти в магазинах є. Але якість їх... Звичайно, в тонкощі молочного виробництва ми не знаємося. Знаємо лише, що знам'янська сметана набагато смачніша від кіровоградської. І, як пояснюють спеціалісти, це закономірно, адже знам'янська виготовляється 4 тонни на добу, а Кіровоград — 12 тонн. Врешті-решт, людей, які надіслали листа в газету, це мало втішає. Але про одне хочу сказати. Нежирна молочна продукція була б якіснішою, ціннішою, коли б в торгівлі дотримувалися технології її зберігання. Вона повинна завжди зберігатись в холоді, але це ж не секрет, що навіть фірмові магазини не користуються в цих випадках холодильниками.

В. ЛЕВОЧКО.

КАПУСНИК

ДО 17 І СТАРШІ

ВИПУСК № 2

Отже, сьогодні знову газетний бі просто уявити. Як і минулого передсесійний капусник. Він такий, як і звичайний, з тою лише різницею, що піріг з капустою треба со-

ще парус... А запах! Аж у носі лоскоче...

Уявили! Чудово! Тепер ще уявіть, як ви його їсте... Капусник починається.

! СОС !

що означає

Співчувайте Ох! — нещасним студентам (ЧИТАТИ РОЗМІРЕНО, ПОВІЛЬНО, МОНОТОННО)

З трепетом у серці чекають сесію не тільки викладачі і студенти. Це час найважчих випробувань і переживань для товариств. Бо, не дай бог, студента «просять» з вузу — пропадає дійсний член Товариства знання, Товариства охорони пам'яток архітектури, Товариства Червоного Хреста і Червоного Напівмісяця, Товариства рятувальників на водах, Товариства раціоналізаторів та винахідників, Товариства... і т. д. Студенти КІСМУ і педінституту — найактивніші і дійсні члени усіх цих товариств. Тому з таким трепетом чекають на сесію не тільки «мужі від науки» та їх учні. SOS!

ВЕТО? ВЕТО

Може комусь моя думка видасться ненормальною, але все-таки висловити її хочу. Я вважаю (і нехай мене спробують переконати в протилежному), що одруження у вузі — це зрада тому, заради чого ми вступили до вищого навчального закладу. Знаю, зараз знайдеться в мене багато опонентів: сім'я, моваля, міцніша і діти розумніші, і т. д., і т. п. Але давайте помислимо тверезо. Одружений студент — подвійний тягар на шії батьків. Вони тепер мають прогнати не тільки його (її), а й супутника (супутницю) життя. Навіть якщо супутник (иця) і працюють — на одну зарплату не проживеш. Та й, зрештою, який студент з одруженого! Сім'яні клопоти не дають можливості повністю віддаватися навч. А про яке навчання може йти мова, коли з'являється дитя? Недоспані ночі, пелюшки, повзуки, молоко, пляшечки, баночки — от і все студентське життя.

Вивчишся так? Та ніколи! От і виходять з вузів напівспеціалісти. І напівбатьки — коли вчишся, з іншого боку, хіба є час посвятити себе датині?

Ще одне, також важливе. Одружений студент не може жити повноцінним студентським життям. От скажіть, чи завжди такий студент має можливість піти на КВН, «капусник», студентську вечоринку? Не завжди. Навіть над тими, чиї дружини (чоловіки) живуть далеко від них, нависає моральний обов'язок.

Я не затятий холостяк і не фанат якийсь — нормальна людина, яка просто все зварила. Тому вважаю, що вето на одруження у вузі — необхідність. А найголовнішим повинно бути навчання.

Сергій О.

(Не називаю свого прізвища тільки тому, що до плюралізму думок у нас ще не досить звикли. А мені ще вчитися...)

«Так-с... що ми розповімо»

Екзамен у студентів. Вурхлива, гаряча пора. Результат напруженої роботи протягом півріччя. Чи задоволені студентськими екзаменами самі викладачі? З цим питанням ми звернулися до доцента кафедри російської мови і літератури, кандидата філологічних наук Т. В. ЖАРНИК.

— Чи задоволені системою екзаменів? — перепитала Тамара Володимирівна. — Ні, не задоволені. Екзамен майже ніяк не допомагають вияснити, наскільки студент чи студентка — мислячі люди.

— Тобто, екзамен це своєрідна лотерея, кому дістанеться щасливий білет. Мені здається, що екзамен повинні стати співбесідою. Тоді справді виясниш, хто мислить, а хто ні.

— Почекайте, що ви розумієте під співбесідою?

— Коли ви маєте змогу не звертаючи уваги ні на які «обов'язкові теми», поставити будь-яке питання студенту.

— Бачите, я викладаю історію російської літературної мови, предмет дуже специфічний. Прямого виходу у практику він не має. Студенти не дуже напружуються, готуючись до екзамену з мого предмета. Іноді справді доводиться просити розказати хоч що-небудь. Звичайно, я чис-

тому вигляді це не співбесіда. В принципі, гадаю, було б більше користі, коли б екзамен допомагали виявляти ступінь мислення студента.

— Що вам сьогодні у навчальному процесі особливо завважає?

— На філологічному факультеті завважає низький рівень підготовки студентів, погане знання літератури.

— Про винадання літератури в шкільній формі багато.

— Тільки зміни незначні. Ні, я не вимагаю, щоб школа готувала всіх до вступу на філологічний факультет, але вона повинна прищепити любов до книги. Це було б хорошою допомогою вузу. А на філологічному факультеті важко вчитися. Маса мовознавчих дисциплін, велика кількість літератури. На перших порах студенти «плавають» на екзаменах.

— А взагалі отримуєте ви задоволення, приймаючи екзамен?

— Дуже рідко. Для цього треба, щоб студент був людиною цікавою, захопленою. А при існуючій, повторюю, системі перевірки засвоєного, важко щось певне сказати про студента. Її треба змінювати. До речі, вже є перші натяки на такі зміни. Тепер усі

студенти замість державного екзамену писатимуть дипломну роботу. Раніше це могли робити тільки сильні студенти, відмінники. Крім того, поточні екзамени теж змінюються.

Я вже багато років працюю в інституті, на моїх очах міцніло не одне покоління студентства. Ось ви запитували про задоволення на екзаменах. Мабуть, із студентами було б цікаво поговорити. Нехай вони не знають у чому різниця між мовою Пімена і мовою Варлаама та Місаяла з одного боку і Григорія Отреп'єва з іншого, але ж вони багато чого знають про що не здогадуємось ми, викладачі. Екзамен нас ставить в певні рамки. Вийти за них важко. Я не буду оригінальною, вимагаючи нових форм. Але я за експеримент!

— У такому разі я вам поставлю питання, яке ніби й не має відношення до нашої теми. Як ви ставитесь до М. Щетиніна?

— Ви знаєте, позитивно. Я вірю в його бажання виховувати мислячих людей. Якщо сьогодні його учень висловлює незадоволення системою Щетиніна, моваля, треба йти далі, хіба це не ознака виховання мислячої людини. З таким студентом я б з задоволенням поговорила на екзаменах.

Замість студентів запитання давала Л. КАРИМОВА.

ВСЯКА ВСЯЧИНА ПРО СТУДЕНТІВ

НАЙГОЛОВНІША ЗАПОВІДЬ

Не хропи на лекції, аби не розбудити ближнього свого.

ГЛУМАЧНИК

Гуртожиток — це коханка і смажена картопля.

Курсова робота — це робота, яка готується за цілий рік, а пишеться за одну ніч.

Заочник — той, хто вчиться поза очі. Загальний запит — зшит, спільний для усіх предметів.

ФРАЗИ

Мовчання — золото, то чому ж за нього на екзамені ставлять «двійку»?

Вік живи, вік учись — так і помереш студентом.

ПЕРЕД ЕКЗАМЕНОМ

Боже, чому наша ніч не подярна?

«КРИЛАТІ» ФРАЗИ

І заїдки ця Еріх Марія Ремарк так добре знала про війну? Хіба тоді жінки воювали?

ДАЙОШ СТЕПУХУ!

УРА С ЗАІХ!

СПОРТ

СЦЕНА, ЕКРАН, АРЕНА

Кіровоградці 1 червня виставою «БАБ'Я ЧИЙ БУНТ», створеною за мотивами оповідань М. Шолохова (музика Є. Птічкіна, п'єса К. Васильєва) розпочинає гастролі в нашому місті КРИВОРІЗЬКИЙ РОСІЙСЬКИЙ ТЕАТР ДРАМИ І МУЗИЧНОЇ КОМЕДІЇ ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА, які триватимуть до 29 червня.

Можливо музичну трагікомедію О. Журбіна за мотивами одеських оповідань І. Бабеля «Биндюжник і король»? Чи вас приваблює стара і вічно молода класична оперета? Купуйте квитки на «Веселу вдову» Ференца Легара або на знамениту «Королеву чардаша» Імре Кальмана.

А ще в репертуарі гостей «Собаче серце» М. Булгакова, вистава «Прощай, Іуда» І. Гредінського та інші вистави. Малюта познайомляється з чарівною принцесою і свинопасом, героїні назви Ганса Христіана Андерсена, казкою «Золоте курча». Початок вечірніх вистав о 19 годині, денних — о 12 годині.

Карний розшук повідомляє:

8 серпня 1988 року в селі Яблунівка Новоукраїнського району знайдено труп невідомого громадянина, що покінчив життя самогубством. Особа його до цих пір не встановлена. Примети: вік 40—45 років, довжина тупа 166 см, довжина стопи 25 см (розмір взуття 39), волосся прісне, темне, коротке, вуса темні, борода темна з сивиною. Спереду у верхній частині щелепи 4 металеві корони.

Невідомий був одягнений в білий картуз, сірий піджак, коричневі брюки, чорні босоніжки. Громадяни! Можливо комусь відома особа загиблого, просимо дзвонити по телефону 97-7 03 (ВІДДІЛ КАРНОГО РОЗШУКУ УСВ. ЗАХИСТУ КОМУ).

7 серпня 1979 року від будинку № 11 по вулиці Богуня в місті Світловодську зникла Ковальська Світлана Миколаївна, 1972 року народження. Примети: дівчинка, зріст 100 см, середньої повноти, очі темно-карі, волосся світло-руське, на верхній губі у правому куточку шрам, на правій щоці біля вуха маленька родимка. Була одягнена в плаття рожевого кольору з малюнками, що зображають цифри і буви, футболку червоного кольору. Взуття відсутнє. Минуло 10 років як зникла Світлана і ніяких слідів знайти не вдалося. Карний розшук чекає на вашу допомогу. Читачі «Молодого комунара». Якщо комусь відомо про події десятилітньої давності у Світловодську, звертайтеся у найближчий райвідділ міліції.

10

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

27 травня 1989 року

З ІСТОРІЇ НАНЬ-ЦЮАНЬ

«ПІВДЕННИЙ КУЛАК», АБО НАНЬ-ЦЮАНЬ — ОДИН З НАЙДРЕВНІШИХ СТИЛІВ. ВІН, ЯК І БАГАТО ІНШИХ СТИЛІВ УШУ, БАЗУЄТЬСЯ НА «ШКОЛІ П'ЯТИ ЗВІРІВ». ХАРАКТЕРИЗУЄТЬСЯ НИЗЬКИМИ, ТАК БИ МОВИТИ, СТИЙКИМИ СТИЙКАМИ, ЦЕНТР ВАГИ ЗАВЖДИ ЗМІЩУЄТЬСЯ ДУЖЕ БЛИЗЬКО ВІД ЗЕМЛІ. ЗА СВОЇМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ СТИЛЬ ЕНЕРГОНАСИЧЕНИЙ: ДУЖЕ БАГАТО СИЛОВИХ ПЕРЕХОДІВ, УДАРІВ З НАПРУЖЕННЯМ, СТАТИЧНИХ СТИЙОК. ДИХАННЯ ВІДПОВІДАЄ ВИКОНУВАНІЙ ВПРАВИ: ПІД ЧАС ПАСИВНИХ РУХІВ — ВДИХ, ПІД ЧАС АКТИВНИХ — ВИДИХ. УДАРИ ВИКОНУЮТЬСЯ

РІЗКО, БЛИСКАВИЧНО, ПЕРЕМІЩЕННЯ — ШВИДКІ, АКЦЕНТОВАНІ, ФІКСОВАНІ.

В VI-му віці до н. е. в епоху Конфуція та Лао-узі благородними видами військового мистецтва були стрільба з лука та кінний спорт, а також бокс (усім цим займалась дворянська каста і деякі монахи з метою самозахисту під час дальніх мандрівок. Була й інша мета: розумовий зосередженості, за вченням даоїстів, сприяло заняття окремими фізичними вправами). Ці перші кроки ушу були відзначені китайськими істориками під різними найменуваннями.

У I віці до н. е. Квої Йе створив перший стиль ушу, перетворений в метод — «прийм довгої кисті».

III вік до н. е. Лікар по імені Хуа-То (цілком можливо, що це надумана особистість, якій народні перекази приписують ряд медичних відкриттів за зовсім різними джерелами), проводив систематичні дослідження, спостерігаючи манеру боротьби п'яти тварин: тигра, ведмеда, оленя, мавпи та журавля. На підставі своїх спостережень він розробив деякі бойові жести, які можна знайти в більшій частині системи ушу. Пізніше до цієї системи були додані жести інших тварин: змії, щура, коня, дракона, а також комахи богомола.

(нань-цюань)

Заняття перше

1. Вихідне положення: ноги разом, руки уздовж тулуба. Робимо широкий крок вперед правою ногою; при цьому викидаємо руки вперед долонями вниз. Одразу підтягуємо ліву ногу, а руки, стиснувши в кулак, підводимо до стегон.

2. Робимо крок лівою ногою назад. Водночас розвертаємось спиною назад і витягуємо ліву руку, стиснуту в кулак, угору, а праву захищаємо ділянку спини. Права нога зігнута і стоїть на носку.

3. Повертаємо ліву ногу на рівень правої, робимо круговий рух лівим передпліччям у підняту перед обличчям праву руку (ноги на ширині плечей).

4. Випад лівою ногою у лівий бік. При цьому ліва рука робить поямий удар на рівні плеча, а

права знаходиться у блокуючому положенні на рівні голови. Позиція ніг — подвійна ширина плечей.

5. Опираючись на ліву ногу, робимо поворот на 180 градусів уліво через правий бік. При цьому ліва рука йде до лівого стегна, а праве передпліччя завдає удару на рівні поясу.

6. Не переміщуючи ніг, міняємо позицію стійки — зі стійки «вершника» у стійку «нападу». Права нога — попереду, права рука — зігнута (кулак на рівні обличчя), ліва — побіля стегна.

7. Підтягуємо праву ногу, розвертаємось на 180 градусів. Виводимо правий кулак на рівень голови, а лівий, зігнутий в лікті, — на рівень плеча.

8. Завершуючи рух, присідаємо на зігнуту ліву ногу. Праве колі-

но ставиться на підлогу; при цьому правий рука робить прямий рух до носка лівої ноги, а ліва з розкритою долонею знаходиться на рівні підборіддя.

9. Встаємо, переносимо вагу тіла на праву ногу і розвертаємось на 180 градусів через праве плече. Ліва рука з розкритою долонею робить поштовх по ходу руху. Права (в кулаці) — побіля правого стегна.

10. Опускаючись на праву ногу, робимо різкий рух лівою долонею до коліна лівої ноги, яка лежить на підлозі.

11. Піднімаючись у верхню стійку, зводимо руки хрест-нахрест поперед себе (правиця — зверху).

12. Робимо крок лівою ногою вліво. При цьому руки широким круговим рухом розводимо в бо-

ки. Кисті — в кулаці («позиція вершника»).

13. Повертаючись на 180 градусів через праве плече, переносимо вагу тіла на ліву ногу. Руки — в кулаках, побіля лівого стегна, права нога зігнута в коліні.

14. Опускаючи праву ногу, робимо викид обох рук в правий бік. Права рука знаходиться на рівні правого коліна, ліва — на рівні правого стегна («позиція вершника»).

15. Переходячи з «позиції вершника» в позицію нападу (вага тіла на лівій нозі), розвертаємо корпус через ліве плече, наносячи удар розкритою правою долонею на рівні коліна лівої ноги. Ліва рука — в кулаці, біля лівого стегна.

Всесоюзний фестиваль,

який відбувся місяць тому у столиці України, зібрав близько 40 колективів нашої Батьківщини. У перші п'ять днів відбулися відбіркові змагання для визначення кращих. Вони мали в заключні дні фестивалю виступити з шоу-концертом гімнастики ушу.

Не буду обтяжувати читача особливостями виступу кращих ушуїстів країни. Скажу тільки, що з дуже цікавими сильними програмами

виступили алмаатинці, грузини, рижани, два колективи з України.

А тепер для повнішого уявлення програми фестивалю скажу, що в один вечір ми побачили все, про що багато читачів лиш чули. Приміром, на одного з учасників кляли залізобетонну плиту і... розбивали її важке залізним молотом. Іншого учасника били залізним прутком і... залізо згиналося. А ще спокійне, на-

віть дещо розважливе ходіння по склу, лежання на ножах, що стирчать...

Лауреатами Всесоюзного фестивалю в Києві стали колективи київського «Авіатора», збірної Грузії та збірної УРСР-1.

В. ЯРОВИЙ,
голова обласної федерації ушу, учасник Всесоюзного фестивалю ушу.

3 29 травня
по 4 червня

понеділок

29 ТРАВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — З глибини душі. 9.20 — Футбольний огляд. 9.50 — На З'їзді народних депутатів СРСР. 10.00 — Очевидне-неймовірне. 11.00 — «Державний кордон». Художній телефільм. Фільм В «На далекому прикордоні». 1 і 2 серії. 13.15 — Прем'єра мультфільму «Ростуть річки у козенятки». «Павук і сонце», «Чудасія», «І побачила Умай сон», «Руда кішка». 14.00 — Концерт А. Гаврилова (фортепіано). 14.35 — Всесоюзний театральний фестиваль «Айтматов» театр. 15.30 — На З'їзді народних депутатів СРСР. 15.45 — Прем'єра документальних фільмів телестудії країни. «Хранитель», «Орнаменти Усєкської долини». 16.25 — С. Рахманінов. Концерт № 3 для фортепіано з оркестром ре мінором. 17.15 — Дитяча година. З уроком французької мови. 18.15 — Музей на Делегатський. 18.35 — «Сонячний промінь». Мультфільм. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Виступає фольклорна група з м. Сантьяго-де-Куба. 19.25 — Мультфільми для дорослих. 19.40 — Театр А. Чехова. «Дядя Ваня». Фільм-вистава. Ленінградського академічного театру ім. М. Горького. 21.00 — «Час». 22.00 — Продовження фільму-вистави «Дядя Ваня». 23.20 — Сьогодні у світі. 23.35 — «Тео Адам запрошує». Музична передача.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Хорош вод казок. Музична вистава. 17.25 — Грають троїсті музиканти. 17.30 — «Народовладдя». Ради і відомства. 18.00 — Музичний фільм «Купалінка». 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Кінозамальована «У вільні години». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Час рішення — час дій. Харчовини Івано-Франківщини. 20.00 — «Зустрічі на хуторі «Надія». (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 22.00 — «Все про кіно». 23.10 Вечірній вісник. 23.40 — Кубок дружби соціалістичних країн із спідвею.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — Студія представлення. «Грані пізнання». Про історію міста Чернігова. 9.00 — Італійська мова. 9.30 — Співає Алла Кудайал. 9.55 — На З'їзді народних депутатів СРСР. У перервах роботи З'їзду будуть показані кіно-і телефільми, інші передачі.

20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Теніс. Відкритий чемпіонат Франції. 21.00 — «Час». 22.00 — Екран документального фільму. Прем'єра документального телефільму «Я звичайно повернусь...». 23.00 — Ранкова пошта (повтор). 23.30 — Новини. 23.40 — Велогонка Дружби країн Балтійського моря.

вівторок

30 ТРАВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Мультфільми. 9.20 — Театр А. Чехова. «Дядя Ваня». Фільм-вистава Ленінградського академічного театру ім. М. Горького. 12.00 — На З'їзді народних депутатів СРСР. 12.10 — Це було... було... 12.30 — Дитяча година. З уроком французької мови. 15.30 — На З'їзді народних депутатів СРСР. 15.40 — Й. Брамс. Концерт для скрипки з оркестром ре мажор. 16.25 — Прем'єра мультфільму «Чоко». 16.45 — Сільські горизонти. Прем'єра документальних телефільмів «Повернути землі господарю». Східний Сибір. Кіножурнал. 17.30 — Здрастуй, музико! 18.15 — «Золота антилопа». Мультфільм. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Рух без безпеки. 19.30 — Співає С. Пятничко. 19.45 — Позиція. Перебудова і інтелігенція. Ведучий — Г. Боровик. 21.00 — «Час». 22.00 — Балет... Балет... 23.00 — Сьогодні у світі. 23.15 — Актуальний об'єкт. Прем'єра документального телефільму «Чия наша земля?».

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — До уваги шкіл. Випускний екзаме́н з української та російської літератури. 9.35 — Е. Шварц. «Кришталевий черевичок». Музична вистава для дітей. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 11.15 — Документальний телефільм. 11.35 — Доброго вам здоров'я. 12.05 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.15 — Науково-популярний телефільм. 18.00 — «Об'єкти розповіді». (Кіровоград). 18.50 — Мультфільм. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Надвечір'я». Передача для людей старшого віку. 20.40 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 22.00 — Художній фільм «Провал операції «Велика ведмедичка». 23.30 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Наука і техніка. Кіножурнал. 8.25 — Французька мова. 1 рік навчання. 8.55 — Тайгові наспіви. 9.25 — Французька мова. 2 рік навчання. 9.55 — На З'їзді народних депутатів СРСР. У перервах роботи З'їзду будуть показані кіно-і телефільми, інші передачі. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Бокс. Чемпіонат Європи. 21.00 — «Час». 22.00 — Ілюзіон. Художній фільм «Земля». 23.45 — Новини. 23.55 — Велогонка Дружби країн Балтійського моря. 00.15 — Бокс. Чемпіонат Європи.

середа

31 ТРАВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Здрастуй, музико! 9.20 — Мультфільми.

9.55 — На З'їзді народних депутатів СРСР. 10.05 — Позиція. 11.20 — Кіножурнал. 12.50 — «Навіколо світу». Альманах. 13.55 — Концерт ансамблю російських народних інструментів «Орнамент». 14.25 — Роби з нами, роби, як ми, роби краще нас. 15.30 — Новини. 15.40 — Музична скарбниця. «М. Глінка. Романси». Фільм-концерт. 16.50 — Дитяча година. З уроком англійської мови. 17.50 — «Намалювати початок». Мультфільм. 18.00 — Прогрес. Інформація. Реклама. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу з футболу. Збірна СРСР — збірна Ісландії. У перерві — Міжнародний фестиваль вуличних театрів «Карава́н миру». 21.00 — «Час». 22.00 — До 90-річчя з дня народження Леоніда Леонідовича. «Час максимальної широти». 23.00 — Сьогодні у світі. 23.15 — Грає камерний ансамбль Вірменії під керуванням Р. Агаряна.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Сім нот». 17.15 — Науково-популярний фільм «В горах Уралу». 17.30 — «Усім миром». Громадсько-політична програма. 18.00 — Для дітей. Співає ВІА «Мастерок». 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Весняний ярмарок. Кінозамальована. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Оперативний пост «АК». 19.40 — Концерт XVII Всесоюзного фестивалю мистецтв «Київська весна». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 22.00 — Продовження концерту XVII Всесоюзного фестивалю мистецтв «Київська весна». 23.10 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Головна бібліотека країни. Науково-популярний фільм. 8.35 — Німецька мова. 1 рік навчання. 9.05 — «Ведме́на Бутхуз». Мультфільм. 9.25 — Німецька мова. 2 рік навчання. 9.55 — На З'їзді народних депутатів СРСР. У перервах роботи З'їзду будуть показані кіно-і телефільми, інші передачі. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Документальний фільм. 20.25 — Поезія. У. Уйтмен. 21.00 — «Час». 22.00 — Фільми студій союзних республік. «Порожня квартира». Художній телефільм. Прем'єра. 23.10 — Новини. 23.20 — Бокс. Чемпіонат Європи. 00.05 — Велогонка Дружби країн Балтійського моря.

четвер

1 ЧЕРВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Острів помилок». Мультфільм. 9.00 — Грає лауреат Всеросійського конкурсу В. Круглов (домра). 9.25 — «Вольні». Документальний телефільм. 9.50 — На сесії Верховної Ради СРСР. 10.00 — Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу з футболу. Збірна СРСР — збірна Ісландії. 11.40 — Дитяча година. З уроком англійської мови. 12.40 — Концерт народного артиста РРФСР В. Крайнева і Литовського камерного оркестру під керуванням С. Сондецькіса. 15.30 — Новини. 15.40 — Запрошення до подорожі. 16.10 — До Міжнародного дня захисту дітей. Документальний фільм. 17.30 — «До шістнадцяти і старші». 18.15 — ТелеЕкно. Журнал. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 —

«Майстер і Клямсі». Мультфільм. 19.30 — Фільми за участю А. Миронова. «Призначення». 21.00 — «Час». 21.40 — На Остожинці, в Червоних палатах. 22.40 — Сьогодні у світі. 22.55 — Джазова панорама. 23.50 — «Ті, що зійшли з небес». Художній фільм. 1.08 — Новини. 1.13 — По музеях і виставочних залах. Живопис імпресіоністів з Вашингтонської національної галереї. 1.43 — Народний артист СРСР М. Жаров. 2.48 — Це було... було...

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Темп». 10.20 — Для дітей. «Канал «Д». 11.50 — Міжнародний телеміст «Кі-ів — Бірмінгем». 13.15 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веснянка». 17.10 — Республіканська фізико-математична школа. Корені многочленів. 17.40 — Музичний фільм «Зоряний острів». 18.00 — Передача — призер Республіканського фестивалю молодіжних програм, присвячений 70-річчю ЛКСМУ. «Який комсомол потрібен?». 18.30 — Сонячне коло. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Від першої особи». Поет-перекладач Рауль Чілачава. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Молодіжна студія «Гарт». 22.55 — Вечірній вісник. 23.25 — Світ поезії. Т. Г. Шевченко. «Марина».

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Прем'єра науково-популярного фільму «Ноктюрн 1931 року». 8.35 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.05 — «Повернення з Олімпу». Мультфільм. 9.25 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 9.55 — На З'їзді народних депутатів СРСР. У перервах роботи З'їзду будуть показані кіно-і телефільми, інші передачі. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Арена. Спортивна програма. 21.00 — «Час». 21.40 — Екран друзів. «В сутінках». Художній телефільм. Прем'єра. 23.00 — Наш сад. 23.30 — Новини. 23.40 — Бокс. Чемпіонат Європи.

п'ятниця

2 ЧЕРВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Мультфільми «Проділки у школі». «Все навпаки». «Як козеня Землю тримало». 9.05 — На Остожинці, в Червоних палатах. 10.05 — Новини. 10.15 — «Чия наша земля?». Документальний телефільм. 10.55 — Концерт державного оркестру національних народних інструментів ім. Курмангазі. 15.30 — Новини. 15.40 — Портрет сучасника. Прем'єра документальних телефільмів. 16.40 — Ритми свят. Концерт фольклорного ансамблю «Шалала» Узбецької РСР. 17.00 — Додаток до програми «...До шістнадцяти і старші». 18.00 — Наука: теорія, експеримент, практина. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Філософські бесіди. 20.05 — Звучать спогади... Кіноконцерт. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Це було... було... 22.05 — Погляд. 23.50 — Мультфільми для дорослих. «Біс полпугав», «Країна Оркестрія», «Новий дім».

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Пісні рідного краю. 10.00 — Виробнича гімнастика. 10.10 — Стосується кожного. Транспорт напередодні літа. 11.25 — Український романс. 11.55 — Новини. 12.10 — Молодіжна студія «Гарт». 16.30 — Новини. 16.45

— Концерт. 17.15 — Мелодії літа. 17.30 — Документальний фільм «Славутич». 18.00 — Інформаційно-публіцистична програма «Тижень». (Кіровоград). 18.30 — Ярмарок вихідного дня. (Кіровоград). 18.40 — Телефільм «В світі прекрасного». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Заплановані зустрічі. «Проблеми інгулу». (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Музичний телеміст Київ — Алма-Ата. 23.30 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Науково-популярні фільми «Шунайте в письменах». «Цимбальні дзвони». 9.00 — Англійська мова. 1 рік навчання. 9.30 — Театр юного глядача. Телевистава. Частина 1. «Загадка». Частина 2. «Розгадка». Заповістю В. Каверіна. 11.25 — Прем'єра документального телефільму «Про те, як...». 11.35 — Англійська мова. 2 рік навчання. 12.05 — «У сутінках». Художній телефільм. 13.25 — Новини. 13.30 — Ритмічна гімнастика. 17.00 — З фондів ЦТ. «Я буду чекати». Художній телефільм. 18.20 — Новини. 18.30 — Ритмічна гімнастика. 19.00 — «Гудзик». Мультфільм. 19.10 — Треба пам'ятати. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Бокс. Чемпіонат Європи. 21.00 — «Час». 21.50 — З фондів ЦТ. «Я буду чекати». Художній телефільм. 23.10 — Новини. 23.20 — Бокс. Чемпіонат Європи.

субота

3 ЧЕРВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Наш сад. 9.00 — «Сьогодні день народження». Мультфільм. 9.15 — Пісня далека і близька. 10.00 — Інститут людини. 11.00 — Всесоюзна читачка конференція. Зустріч з авторами і редколегією журналу «Юність». 12.25 — Вітебський вернісаж Нінелі Счастної. 13.00 — В країнах соціалізму. 13.30 — Борги наші. Шумить Катунь. 14.20 — Сибір на екрані. Кіножурнал № 8. 14.30 — Новини. 14.40 — Програма телебачення Італії. 15.40 — У світі тварин. 16.40 — Художній телефільм «І з вами знову я...». 17.55 — Прем'єра мультфільму «Солдатський обов'язок». 18.15 — «Планета». Міжнародна програма. 19.15 — Бокс. Чемпіонат Європи. 21.00 — «Час». 21.40 — Сходина до Парнасу. Міжнародний фестиваль вишуканих роки і поп-музики. У перерві — 23.00 — Відлуння: події тижня. 0.35 — «Дитячий майданчик». Художній фільм. 1.55 — Новини. 2.00 — «Ось і ти». Фільм-концерт. Співає Лариса Доліна. 2.40 — Твори А. Віваальді виконує державний камерний оркестр «Віртуози Москви» під керуванням В. Співакова.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — «До уваги шкіл». Випускний екзаме́н з математики. 9.30 — Ритмічна гімнастика. 10.00 — Чеховські дні в Ялті. 11.15 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм для дітей. «Хлопчик-мизинчик». 12.35 — «Доброго вам здоров'я». 13.00 — Концерт дитячих хороших колективів. 14.20 — Шолом-Алейхем. «Тев'є-молодчик». Вистава. В перерві — 15.45 — Новини. 17.00 — Суботні зустрічі. 18.30 — Грає Л. Шутко. 18.45 — Скарби музеїв України. Невідомий художник. «Борис і Гліб». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Опера-

тивний пост «АК». 19.40 — Перлина душі народної. Фольклор Черкащини. 20.30 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — На замовлення глядачів художній фільм «Помилка резидента». 1-а серія. «За старою легендою». 22.50 — Вечірній вісник. 23.20 — «Трава і бетон». З циклу «Через обставини, що силалися».

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Сільська година. 9.15 — Найбільший музей світу. Луар. 12 і 13 серії. 10.15 — Прогрес. Інформація. Реклама. 10.45 — «Казка про мертву царівну і сімох багатирів». Мультфільм. 11.15 — Маленький концерт. 11.30 — «Службовий роман». Художній фільм з субтитрами. 1 серія. 12.55 — За безпеку руху. 13.00 — 2 серія художнього фільму «Службовий роман». 14.10 — Музичний відеоміст. Естрадно-музична програма. 15.10 — Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму «Стенограма». 16.05 — Телеміст Москва — Бостон. Проблеми екології. 17.05 — «Чарівний самовар». Мультфільм. 17.15 — Телевізійний музичний абонемент. Грають камерні оркестри країни. Концерт камерного оркестру СРСР під керуванням В. Третьякова. 18.15 — Чемпіонат США з баскетболу серед професіоналів НБА. 19.15 — ...До шістнадцяти і старші. 20.00 — Науково-популярна програма «Під знаком П». Частина 1. 21.00 — «Час». 21.40 — Науково-популярна програма «Під знаком П». Частина 2 і 3. 0.10 — Новини.

неділя

4 ЧЕРВНЯ

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — Новини. 8.15 — Ритмічна гімнастика. 8.45 — Тираж «Спортлото». 9.00 — З ранку раненько. Розважально-пізнавальна передача для дітей. 10.00 — Служу Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Дитяча інформаційно-публіцистична програма. 14.00 — Музичний кіоск. 14.30 — Здоров'я. 15.15 — Кіноафіша. 16.15 — VIII Міжнародний фестиваль теплопрограми народної творчості «Веселка». 17.00 — Сільська година. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Недільний кінозал. Мультфільми «Ваня і крокодил», «Носеня з вулиці Лізюкова», «Дім». Документальний фільм. 19.45 — «В умовах неочевидності». Художній фільм. Вперше. 21.00 — «Час». 21.40 — Здрастуйте, лікарю! 21.55 — Футбольний огляд. 22.40 — Телевізійне знайомство. А. Вознесенський. Ведучий У. Отт. 0.10 — Новини. 0.20 — «Тихе слідство». Художній фільм. 1.30 — «Любов і муки Олени Образцової». Телефільм.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вранці». 10.50 — Документальний телефільм «Павло Філонов у спогадах сучасників». 12.10 — Естрадний концерт. 12.45 — Новини. 12.55 — Світ поезії. Т. Г. Шевченко. «Гайдаманки». 13.15 — Грані пізнання. 14.00 — Для дітей. «Канал «Д». 15.30 — Село і люди. 16.00 — Слава солдату. 17.00 — Мультфільм на замовлення. 18.00 — Телеспорт-арена. 18.45 — Українські мелодії. 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — Музичні зустрічі. 20.30 — «Мона Ліза». «Кардинал та інші». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час».

21.40 — Художній фільм «Помилка резидента». 2 серія. «Повернення Бекаса». 22.45 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку, ставай! 8.20 — «Я буду чекати». Художній телефільм. 9.40 — Кіножурнал «Далекій Схід». 9.50 — Концерт ансамблю гагаузької музики «Дюз-Ава». Молдавської філармонії. 10.20 — На екрані служба 01. 11.00 — Новини. 11.10 — «Дочка сонця». Мультфільм. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Голоси народних інструментів. 13.00 — Новини. 13.10 — Прем'єра документального телефільму «Вайгач». Із циклу «Земля тривоги нашої». 14.05 — Фільми студій союзних республік. «Призовники». Художній телефільм. Прем'єра. 15.00 — Інформаційно-публіцистична програма. 15.40 — Театр Владими́рова. 17.10 — Прем'єра документального фільму «Книжкова панорама перебудови». 17.15 — Переможи! 18.45 — Повтор на ваше прохання. Театр одного актора. О. Філіпенко. Вечір радянської сатири. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Теніс. Відкритий чемпіонат Франції. 21.00 — «Час». 21.40 — Здрастуйте, лікарю! 21.55 — «Відлуння далекого вибуху». Художній фільм. Вперше. 23.03 — Новини. 23.15 — Велогонка Дружби країн Балтійського моря. 23.35 — Теніс. Відкритий чемпіонат Франції.

МИХАЙЛО ПАЛАМАРЧУК:
«ЯК МИ «ПРОГРАЛИ»
У ВОРОШИЛОВАГРАДІ...»
(Слідами одного матчу).

Погодьтеся, таке буває нечасто. Захисник кіровоградської «Зірки» Михайло Паламарчук звернувся до редакції «Молодого комунара» з проханням розповісти болільникам команди правду про прикру після невдачі у Павлограді хлопці їхали на матч з «Зорі» поразку у Ворошиловграді. Реую, аби реабілітуватися в очах болільників. І початок гри був за «Зіркою». Вже на 4-й хвилині сам-на-сам з воротарем господарів вийшов Олександр Хапсалис, а невдовзі можливість для взяття воріт здобув Микола Федоренко. Ворошиловградці захищаються всією командою, та це не рятує їх від голу. На 12-й хвилині Сергій Степанюк відкрив рахунок. І тут нам довелося, що вигравати у «Зорі» на її полі... не можна. Суддя матчу киянин Литвиненко «шукав» порушення правил з боку кіровоградців, а його колеги на лініях фіксують «положення поза грою». До того ж — жовта картка Андрію Ділаю, аби хоч якось зламати «Зірку».

Після перерви (коли рахунок був вже нічийним) судді роблять все, щоб «Зоря» перемогла. На 60-й хвилині перед моїми очима — червона картка. За що? Комісар матчу харків'янин Васильєв підтвердив після гри, що «Паламарчук був покараний несправедливо». І навіть удесятьох «Зірка» грамотно будує гру, чимало атакує. І тут головний арбітр зробив те, чого від нього не чекав ніхто. За дві хвилини до фінального свистка один з гравців «Зорі» увійшов до штрафного майданчика «Зірки» і вправ на... голу Хапсалис. Пенальті — 2:1. «Перемога» «Зорі»...
Що ж, коментарі, як-то кажуть, зайві!

«Маяк» (Харків) — «Зірка» — 0:0.

НА ДОЗВІЛЛІ

поради

Коли пітніють руки

«Шановна редакціє! Звертаюся до вас з проханням і надією. Справа в тому, що в мене сильно пітніють долоні рук. Що я тільки не робила — нічого не допомагає. Можливо, є якісь лікувальні трави, щоб допомогти мені позбутися цієї вади.

Валентина Б.
Гайворон».

Якщо долоні рук часто пітніють, їх мийте гарячою водою, в яку додають декілька крапель бензойної настойки. Після кожного миття сполосніть руки підкислою водою (1 ч. ложка лимонної кислоти на 500 г води) чи сумішшю з 5 частин лимонного соку і 1 частини спирту. Народна медицина рекомендує робити ще таку баню: 1 ч. ложку дубової кори і 1 ч. ложку звіробою залити 2 стаканами окропу. Суміш поварити 10 хвилин на не дуже сильному вогні. Опісля процідити і додати 2—3 ч. ложки оцету. Руки опустити в теплу рідину.

Про посуд

Емальований посуд служитиме вам довше, якщо перед вжитком наллете в нього по вінця води, доведете її до кипіння, зніміть з вогню і дасте охолонути — це закріпить емальоване покриття. І ще одна порада — ніколи не лейте у гарячу кастриллю холодну воду.

Нікельований посуд, у якому готувалась жирна страва, треба мити водоч. з нашатирним спиртом, обдати окропом і натерти крейдою чи зубним порошком. Нікельований посуд добре чистити розчином, який складається із столової ложки оцту та чайної ложки цукру.

Алюмінієві кастрилі завжди будуть залишатись чистими, якщо у воду для миття додати кілька крапель нашатирного спирту.

12

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

27 травня 1989 року

У ЛАБІРИНТАХ МУЗИКИ

На радянській естраді щораз більше з'являється професійних і самодіяльних груп, які працюють в стилі «електро-поп». Цей стиль став популярним у молодіжній аудиторії завдяки ритмічній танцювальній музиці, мелодійності. Успішно працюють у цьому жанрі московські групи «Міраж» та «Електроклуб», ухтинський «Сталкер» та ін. З'явилися їхні послідовники й на лівінградській сцені.

У січні цього року в Москві в Палаці спорту «Крила Рад» відбулися перші виступи молоді лівінградської групи «Тест», яку організував гітарист Олег Елізаров восени 1987 року. Сам Олег на естраді вже з 1985 року. Починав він в

ансамблі «Калинка», згодом грав у групі «Телевізор». З 1986 року став виступати в концертних програмах групи «Добрий день, пісне», але вже окремим номером, як автор-виконавець.

Відчувши силу, вирішив створити власний колектив, який назвали «Тест». До складу групи входять три музиканти: на клавішних інструментах грав Олег Кирилов, якого згодом змінив Андрій Фролов, що одночасно є і директором групи. На барабанах Сергій Кашин, гітара, вокал — Олег Елізаров. Він же аранжувальник усіх пісень, які виконує цей молодий колектив.

У лютому цього року на студії звукозапису з'явився перший магнітоальбом

групи під назвою «Лабіринт». Група багато гастролює. Своім звучанням на концертах, освітленням і ефектами музиканти зобов'язані звуко-світло-піротехніку Рафаелю Батаршину, який досконало справляється з своїми обов'язками.

Група «Тест» побувала і в Кіровограді, взяла участь у рок-панорамі, яка відбулася під час свята молоді в червні 1988 року. Цілком можливо, що найближчим часом кіровоградці зможуть зустрітись з лівінградськими музикантами на майданчиках міста, почути їхню концертну програму, побувати в справжньому лабіринті музики.

Д. ТКАЧЕНКО.

Ви замовляли пісню

Королевство кривых зеркал

Стихи Павла ЖАГУНА

Музыка Игоря НИКОЛАЕВА

Отражается солнце в речке,
И в глазах облака, а мне бы
Разгадать, кто синица в руке,
Ну, а кто тот журавль, что в небе?
Отражается в окнах закат,
Таёт розовый свет прощально,
Где в толпе твой единственный взгляд
Отражает обман зеркальный!

ПРИПЕВ:

Королевство кривых зеркал!
Миллион отражений чужих.
Я нашел тебя среди них,
Я так долго тебя искал.
Я так долго тебя искал
В королевстве кривых зеркал...

Шел к тебе я под звоны стекла,
По осколкам бродил по свету,
Забывая, что бить зеркала
Скверной было всегда приметой.
Ты свернешь меня из темноты,
Не могу я теперь иначе,
За собою ведешь меня ты,
Словно солнечный яркий зайчик.

ПРИПЕВ.

Парижські фотозамальовни.

Фото Ю. ЛИЗУНОВА. (ТАРС).

Сьогодні ми надаємо слово деяким учасникам
обласного свята пресії. Запрошуємо до знайомства
з їхніми новими творами всіх наших читачів.

Костянтин ЛЕСЕВ

* * *

За Правду святу, що по серцю мені,
Стою, обома голосу руками.
Нам досить солодкої тої брехні,
Якою народ годували роками.
Лиш Правда людину в житті окрила,
Полуду знімає з очей.
Розпрямляє
Шляхи у майбутнє, щоб наша земля
Заврунчалась чесністю до небокраю.
м. Гайворон.

Людмила ДРОБЫШЕВА

* * *

Если ты не придешь, —
Реки вспять потекут.
Если ты не придешь, —
Птицы петь перестанут,
Звезды ночью начнут
Падать вверх, а не вниз
И цветы, словно осенью,
В мае увянут.
Будет юг там, где север,
А север — где юг,
И Луна будет черная
По небу плыть,
Будет Обь свои воды
Нести там, где Буг,
Солнце будет на западе
Ночью всходить,
Если ты не придешь, —
Будет жарко зимой
И трава почернеет
После дождя,
Вдруг заснеженным летом
Запахнет весенней грозой...
Если ты не придешь,
Я умру без тебя.

* * *

Я в тяжкую минуту прочитаю
Своих стихов неброскую палитру,
По-бабьи безутешно зарыдаю
И по-мужски скупые слезы вытру.
г. Александрия.

Микола СУХОВ

ПОХОРОНКА

Я вдячний долі, що в селі
Родився, виріс і посивів,
Не проміняв тепло землі
На голі кам'яні масиви.
Хоча бульдозери зміли
Моє село неперспективне,
Його вогні в мені жили,
Як предків придане чарівне.
Були маєтки двох панів.
У грізний час гриміла волясть.
Навчала школа школярів.
Ростив колгосп дорідний колос.
Його плекали предки вік.
В садочках пишно розквітало.
Та ось бездушний чоловік
Велів, щоб жити перестало.
Ростуть, як струпи, бур'яни,
Де ми кохались, виростали,
І без господаря лани
Родити щедро перестали.
Тепер безрідним я хожу —
Немає моєї стороньки.
Нашадача рідним покажу
Села мого похоронку.
м. Новомиргород.

Петро СЕЛЕЦЬКИЙ

ВІДЕО ВЕЧІРНЄ

Мріється щоразу наче диво...
Золотого полудня не жди.
Фіолет очей, вечірня діва,
Не замінить свята ворожби!
Пам'ять перемеле всі повтори,
Всі буденні сполохи усім
І вчорашні монстри і потвори
Стануть незамінними,
як сіль.
І в осерді кавової гущі
Днів чекань, туманів безнадій
Надто солодкої і тягучі
Марні віхи на землі рябій.

Ніч рабів не полікує страхом
Та й коханням не обділить,

ні!

Битимешся в клітці синім птахом
В сітях рук — і наяву, й вві сні.
Це сильніше за жагу польоту.
Це трикміше літа каяття.
Наче літаки Аерофлоту,
Це усім полегше життя.
Він заходить в образі пілота,
Напливає, наче крупний план.
Він — усе, що авто-мото-фото-
Він — герой, нікчема, дон-жуан,
Б'ється думка у кіношних путях:
Роби, кліпи, гурі, гроби...
Тільки знай: тремкий

кіношний смуток
Не замінить свята ворожби!

Антоніна КОРІНЬ

* * *

Не дай моєму серцю, доле, скупості.
Хай в горі й радості не відає межі.
Від скупості врятуй і від розкутості,
Але найперше — від байдужості душі.
м. Кіровоград.

Володимир ВАКУЛИЧ

* * *

Приснилося —
Немов моє село
Втекти у світ
Від себе захотіло,
Сто тисяч раз
Себе воно кляло,
В сто тисяч перший
Раптом посивіло.
Село ішло
У вицвілім платку
І чимсь сусідку
Ганну нагадало —
Лиш мозолі
За працю прегірку
Нажито нею
Та хвороб немало.
Село ішло
Шляхами навамань,
Від себе йшло,
Куди? Іще не знало,
В степу гарячій —
Січена стерня,
В степу село
Від себе утікло.
м. Кіровоград.

«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.

На українському мові.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального
секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного
виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21;
комсомольського життя й економіки — 2-04-84;
учнівської і студентської молоді та військово-пат-
ріотичного виховання — 2-59-82; соціальних про-
блем — 2-29-92; фотолaboratorії — 4-94-94; оголо-
шень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

Газета виходить щосуботи.
Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України,
м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

БН 02034.

Індекс 61103.

Зам. № 245.

Тираж 52 200.